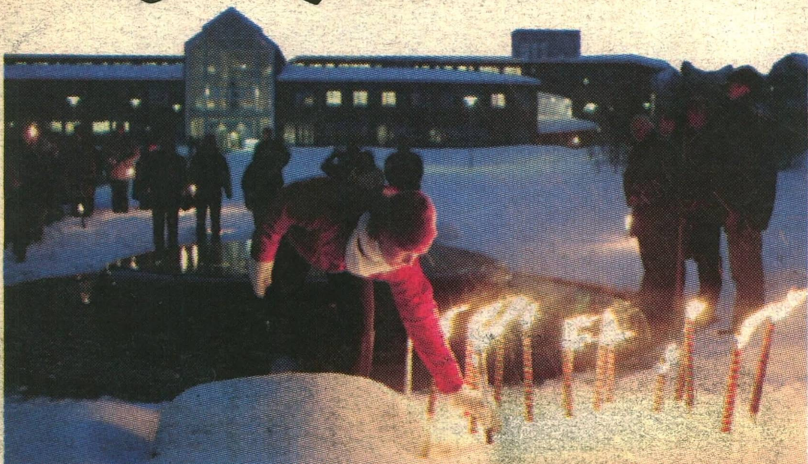

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

NR. 1 19. JANUAR 2005 UKE 1 30 ÅRGANG

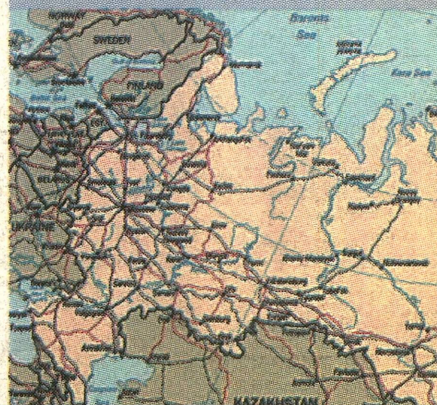
Preges av katastrofen

Flodbølgekatstrofen i Sør-øst Asia setter sitt preg på semesterstarten ved UiTø.

s. 2,3, 6 og 7

Bli en suppegjøk

Valfart mot øst

Hele seks studenter fra UiTø flytter til Arkhangelsk i februar.

s. 11

VIL IKKE STØTTE FREDSPRIS

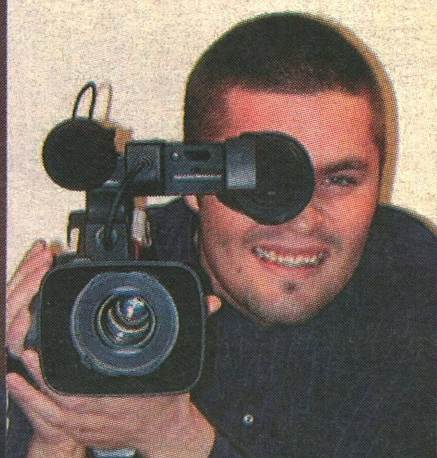

Foto: THORALF FAGERTUN

Mens resten av landet sier ja til å delta i Kaffeaksjonen til inntekt for Studentenes fredspris, sier Studentsamskipnaden i Tromsø nei. Nå ønsker Studentstyret at saken behandles på nytt.

s. 2 (leder), 4 og 5

Klar for action

Snart er Tromsø Student-TV en realitet, hvis Martin Holthe Jaklin får det som han vil. Det gjør han som regel.

s. 9

- UiTø har et unikt miljø

Møt Rolf Anker Ims, en av verdens mest siterte og innflytelsesrike biologer.

s. 10

Nyhetsredaktør: Thoralf Fagertun
nyhet@utopia.no
Kulturredaktør: Bente Jensen
kultur@utopia.no
Redaksjonssekretær: Therese-Merete
Lindseth
therese@utopia.no

Layout: Ingvild Buhaug
desk@utopia.no
Fotosjef: Espen Sandberg
foto@utopia.no
IT-ansvarlig: Ørjan Vøllestad
orjan@utopia.no

Telefon: 77 64 59 00
Fax: 77 64 51 99
E-post: utopia@utopia.no
Vev: www.utopia.no
Neste deadline: 27. januar
Neste utgave: 2. februar

LEIAR

Askild
Gjerstad

ANSVARLIG REDAKTØR
redaktor@utopia.no

Pinleg av studentsamskipnaden

Universitetet i Tromsø har dei siste åra lagt stor vekt på å profilera seg som eit fredsuniversitet. Då dei fyrste mastergradsstudentane frå fredsstudiet vart uteksaminerte frå UiTø i vår, vart det sagt mange velvalgte ord om kor viktig det er at Norge og Tromsø har eit fredsuniversitet. No i haust har me fått ei eiga statue av Gandhi her på tunet, fredsprofilen er i det heile blitt ein sentral del av identiteten til Universitetet vårt.

I lys av dette vert studentsamskipnaden si framferd i kaffeaksjon-saka spesielt pinleg. Intensjonen med kaffeaksjonen er å samla inn pengar til ein fredspris for studentar. Desse pengane vert samla inn gjennom at ein tar ei ekstra krone ekstra i betaling for kaffien i ei veke i alle kantinen på Universiteta i Norge. Nokre høgskular har og vore med på aksjonen. Det oppsiktsvekkjande er at Studentsamskipnaden i Tromsø er den einaste i landet som har valgt å takka nei til å vera med på kaffeaksjonen.

Saka vert ikkje mindre pinleg av argumentasjonen samskipnaden nyttar for å forsvare sitt standpunkt. Styreleiar i SiTø, Marianne Jensen, fortel til Utopia at det er ekstraarbeid med

pengeoppteljing og for lite informasjon frå arrangørane si side som har gjort at samskipnaden har takka nei til kaffeaksjonen. Ho fortel dessutan at samskipnaden er kritisk til at studentane vert pålagt å gje pengar. Det synes mildt sagt underleg at ein bagatell som pengeoppteljing skal hindra oss i å vera med på ein svært viktig solidaritetsaksjon som denne fredsprisen er. Like underleg er det om studentane i eit av verdas rikaste land ikkje kan gje ei ekstra krone for kaffien i ei veke i året. Dessutan kunne samskipnaden ha kosta på seg ein telefon til Trondheim for å få all informasjon dei trengte om kaffeaksjonen. Såpass må me greia på eit fredsuniversitet.

Det gode i denne saka er at det endå ikkje er for seint å snu. Innan fredsprisvinnaren kjem til Tromsø i slutten av februar kan me ha gjennomført kaffeaksjonen på Universitetet i Tromsø, i motsett fall kjem heile besøket til å få eit litt flaut preg. Ifølge styreleiar Jensen kan problemet bli at det ikkje er noko styremøte i SiTø før dette. I så fall oppmodar me samskipnaden om å innkalla til ekstraordinært styremøte. Det møtet bør ikkje ta meir enn fem minutt!

ILLUSTRASJON: Espen Sandberg

Grenser for solidaritet

KOMMENTAR

Av Clemet Askheim

Urettferdigheten, utbyttingen og likgyldigheten i verden er alle skapt av mennesker. Vi tar beslutninger og valg, og utfører handlinger. Dessverre er alle disse vurderingene ofte uten hensyn til "de andre". Vår moralske sfære begrenser seg i stor grad til andre mennesker i Nord. Folk vi lettest kan identifisere oss med. Men vi har også egenskapen at vi alle innser makten naturen og naturkreftene har, og ser felleskap med andre gjennom den. Lidelser som naturen, gud eller tilfeldighetene er skyldige i, får oss til å tenke – det kunne like gjerne vært oss. Dessuten var det ikke mye vi kunne gjøre fra eller til.

Folk som rammes av naturkatastrofer, uansett hvor, har vår rene sympati. Sympati som ikke er ledsaget av den dårlige samvittigheten og

skyldfølelsen vi ofte får når det er snakk om katastrofer som kunne vært unngått med vår innsats. Og dermed kan gi av vårt engasjement, vår tid og vår overflod uten at vi trenger å tenke at vi i praksis samtidig kjøper oss en ferie fra den dårlige samvittigheten. Vi kan spise middagen vår uten bismaken fra tankene om de omlag 30000 barna som dør av sult og underernæring hver dag, men som kunne vært reddet med vår og andres hjelp. Vi kan fortsette å stemme på de partiene som gang på gang prioriterer mer ressurser til "oss" fremfor bedre vilkår for "dem". Vi kan fortsette å lydige følge ordre om at mennesker skal drepes ved å havde at vi bare gjorde som vi ble fortalt. Alt annet blir for nærgående. Vi kunne risikere å komme borti mindre flatterende sider ved vårt eget samfunn, ved våre egne liv, våre egne valg.

Og hvem vil vel bli minnet på at vi er borgere i en stat som bidrar til krigføring i flere land, at vi alle eier andeler i selskaper som systematisk utbytter folk i fattige land, eller at vi daglig forurenser mange ganger mer enn gjennomsnittsmennesket? Som regel holdes slike ubehagelige tanker på behørig avstand, og det er til en viss grad nødvendig å leve med et skjold mot virkeligheten, for hva ville skje med den som tok inn over seg hele verdens elendighet?

Problemet er at vi hele tiden lure til å tro at menneskeskapte ulykker er like naturlige som naturkatastrofer. Slik er verden og vi kan ikke endre det. Er det ikke på tide vi innser at også denne troen er laget av mennesker? Før vi erkjenner dette kan vi dessverre ikke endre noe som helst.

10 år siden

Allmøtet på fagområdet medisin nektet å gi fra seg pengene de hadde fått fra legemiddelfirmaet Hafslund Nycomed til å kjøpe TV. Et stort flertall av allmøtet brydde seg ikke om at pengene fra legemiddelfirmaet, for å kjøpe av luksusvarer til bruk av studenter ved medisin, kan oppfattes som smøring. Hafslund Nycomed har et fond på 100.000 kroner som medisinerstudentene kan søke om midler fra.
Hentet fra saken - Sa ja til smøring

25 år siden

I løpet av sommeren vil vi starte grunnarbeidene på idrettsbanen i Breivika. På grunn av de særdeles vanskelige bunnforholdene, vil det bli en grusbane. Vi vil i også i løpet av sommeren bygge vie fram til banen. Ei brakke vil foreløpig gjøre nytte som skiferom 7 dusj. Altså ingen spesielle lyse utsikter for studentidretten i Tromsø de nærmeste åra.
Hentet fra saken - Hva skal skje i Breivika

Utopia
for 10 og 25 år siden

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa utgis med støtte over semesteravgifta.

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Trykk:
Troms avistrykk
ISSN: 0806-9611

REDAKSJONEN

Pernille Dehli
Christian Grevstad
Glenn Fagervik
Mikkel Berg
Calle Manøver

Agnieszka Brzycka
Lisa Merethe Halvorsen
Clemet Askeheim
Eiliv Frich Flydal
Lene Heitmann Rasch

Siw Hildebrand
Ragnhild Hageberg
Victoria Gonzales
Jan Erik Kristiansen
Frithjof Eide Fjeldstad

Anja Kristine Salo
Niels-Petter Johansen
Andreas Myrvold
Ole-Kristian S. Losvik
Lisa Halvorsen

NEWS IN BRIEF

Worried about the victims. Novi Siti Julaeha from Indonesia and Bineet J. Mundu from India are worried that the aid is not getting through to Tsunami victims. They are both students here at the University of Tromsø. They are now back from Christmas vacation, and feel deeply troubled by the destruction and number of casualties in their home countries. Both Indonesia and India have had disasters at their doorstep before, and experience shows that the help doesn't always go to those who need it.

Disappointed over SITØ. As the only Studentsamskipnad in Norway, Tromsø has passed down the invitation to participate in the "Coffee campaign". The money would go to the student's peace prize, and both the Studentboard and Amnesty are disappointed. By letting the students (and employees) pay one more Nok for their coffee one week of the year, the prize is aiming to gain enough equity to stand on it's own feet. The winner of this year's prize is visiting Tromsø in late February. The Studentboard and AST are hoping for SITØ to make a new decision by then.

ACEU won the students peace prize. Ronny Sødahl Furunes, leader of Studenttinget at NTNU, is very pleased that ACEU from Colombia got this year's prize. – It's really important that they got this award. They get it because of their long and non-violent fight for a peaceful and democratic Colombia, says Furunes. The conflict in Colombia is one of the worst humanitarian disasters in the world. – I hope this peace prize can inspire Norwegian students to engage in international solidarity work, says Furunes.

Student TV may soon be reality here at the world's northernmost university. According to entrepreneur Martin Holte Jaklin, this project is long over due. – Student TV is important to both students and the city of Tromsø, he says. –It works so well in both Bergen and Trondheim, so why not here? Tromsø Student TV (TSTV) is hoping to be invaded by students wanting to join in on the fun. TSTV is a playful way to get journalistic- and TV-experience. TSTV is going to produce a ten minutes long pilot for TV Tromsø, and if all goes well they are hoping to kick-off during UKA in April.

Could we have known of the tsunami before ?

DEBATT
Bineet Mundu, student at the Indigenous Studies Program

The question "should you students from the Indigenous Students Program in Tromsø) not feel privileged enjoying the modern way of life here?" asked by some in the pre-Christmas dinner party intrigued an unexpected discussion. That this colleague of mine meant, enjoying the modern way of life in the technologically advanced world which western science has founded. Every one tried to give their point of views to which he didn't look very convinced. But during this holidays the very unexpected tsunami took the lives of over 150,000 people in south Asia and Africa leads to ask what does the modern technology do today? A group of indigenous people in Andaman and Nicobar island arrived to tell us the story of

how they are privileged, in a time when modern technology failed us.

With many other victims hit by tsunami in South Asia and Africa I can say, that among the coastal communities in India, there are thousands of people looking at a bleak future. Among them the traditional fishing communities are the worst affected. There are many other unprivileged sections who live along the coast whose life will not be the same again. Rehabilitation is a big question in the face of what one had, and to begin a new life again. But something interesting to note, is that among the indigenous peoples, the majority of them have miraculously survived. A very small number of indigenous people in Andaman and Nicobar, numbering not more than 900 all together, had somehow known before hand of the tsunami and went to the higher grounds. The Indian Express quoted an Tribal Welfare Officer: "They

are alive! I cannot tell you what a loss it would have been had they too been lapped up by the surging waters... An entire chapter would have been erased from history.

A report by the Times of India read that "There was no concrete information till late Friday (31st December) evening about the condition of the 500-odd Jarawa aborigines tribe inhabiting the Andaman Nicobar Islands. Of these, at least 260 were reported to have survived the devastating tsunami by hanging on to the trees. According to the 2001 census figures, there were around 250 Jarawas inhabiting the middle-south Andaman Islands. By the end of this year their population is expected to have more than doubled, a senior government official said. The ministry of tribal affairs on Friday said: "According to latest information, five primitive tribal communities

are reported to be safe, including the Sentinelese, who live in North Sentinel Island." One of the middle aged aboriginal said to Pramod Kumar, research student in Andaman's, that his grand father has told him the features of pre tsunami. He saw all those features in the sea, sounds that birds made other characters and he sounded an alarm. So did others in neighbouring islands.

I am not sure if the student friend who had put up the question of "being privileged" in the pre-Christmas dinner party, would again wish to direct the question on who are "the privileged" in the world today? Modern technology failed to warn people about the tsunami. That teaches us the old knowledge of the indigenous communities has a lot to offer, even in our modern times.

Nyhetsredaktør

Thoralf Fagertun
nyhet@utropia.no
Kontor 77 64 59 03
Mobil 47 76 18 83

Bli hørt

Kronikk:
Kommentar:
Utrop:

6000 - 8000 tegn
3000 - 4000 tegn
maks 2000 tegn

Vil ikke støtte fredspris-aksjon

Som eneste studentsamskipnad i landet har Studentsamskipnaden i Tromsø takket nei til å delta i Kaffeaksjonen til inntekt for Studentenes fredspris.

Tekst THORALF FAGERTUN
Foto THORALF FAGERTUN

Tirsdag 11. januar ble det klart at den colombianske studentorganisasjonen ACEU mottar Studentenes fredspris 2005. For å støtte opp om prisen deltar mange institusjoner for høyere utdanning i Norge i den såkalte Kaffeaksjonen. Alle universitetene og de største høyskolene har fått forespørsel om å være med på aksjonen. De aller fleste har takket ja. - Vi har ikke fått svar fra riktig alle ennå, men til nå er det bare Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) som har sagt nei til å være med, sier Erik Myrind, koordinator for Studentenes Fredspris 2005. - Alle de andre universitetenes samskipnader har besluttet å delta i Kaffeaksjonen, forteller han.

Viktig å stille opp

En krone ekstra
I Tromsø reagerer både Studenstyret og Amnesty International på samskipnadens avgjørelse. - Studentenes fredspris har lenge vært tilknyttet Den Internasjonale Studentfestivalen i Trondheim (ISFiT). Men mange føler

at prisen dermed blir et internt Trondheim-prosjekt. Fredsprisen ønsker derfor å løsrive seg fra ISFiT. Ved å opparbeide seg en egenkapital på to millioner kroner kan dette målet nås. Og her kommer Kaffeaksjonen inn, forklarer Åsne Refsdal, internasjonalt ansvarlig i Studentstyrets Arbeidsutvalg. Ved at studentene i landet betaler en krone ekstra for en kopp kaffe i kantina, får Studentenes

Fredspris den drahjelpen de trenger. På Universitetet i Tromsø betyr det at kaffen vil koste åtte kroner koppen i en liten periode, vanligvis en uke. - Det har vi veldig lyst til å få til, slik at fredsprisen virkelig kan bli studentenes egen pris, understreker Refsdal. - Det er ikke pengene som er viktigst. Først og fremst er det oppmerksomhet rundt fredsprisen som er målet med aksjonen, sier Myrind.

Nei fra samskipnaden
Da SiTø fikk forespørsel om delta på Kaffeaksjonen i høst, ble ikke Studentstyret informert. Avgjørelsen om å ikke delta ble derfor tatt, uten at studentens mening var blitt hørt. - Jeg trodde vi var med på aksjonen, helt til jeg tilfeldigvis fikk vite at det ikke var tilfellet.

Både Studentstyret og Studenttinget på Høgskolen er positivt innstilt til aksjonen. Sammen representerer vi alle studentene og det burde telle ganske mye, mener Anja Uglem, leder i Studentstyret. Både Studentstyret og Amnesty Studentgruppa i Tromsø (AST) er meget skuffet over vedtaket. - Studentenes fredspris er

utrolig viktig. Det viser at noen følger med, slik at de som bryter studentenes rettigheter rundt omkring i verden vet at de ikke kan slippe unna med det, sier Solveig Ballo, leder i AST.

Nytt forsøk

I slutten av februar kommer årets fredsprisvinner på besøk til UiTø. Innen den tid håper Studentstyret og AST at Studentsamskipnaden har

..kommer til å ta saken opp igjen.

ombestemt seg og likevel gjennomfører Kaffeaksjonen. - Vi kommer til å ta saken opp med samskipnaden igjen, bekrefter Refsdal. - Samskipnaden burde sett at det er viktig å stille opp på slike tiltak. Dessuten er kostnadene deres i forbindelse med aksjonen kun administrative. Det er jo studentene som betaler ekstra for kaffen, sier hun. PS! Høgskolen i Alta har også takket nei til å delta i Kaffeaksjonen, men her var det studentenes egen avgjørelse. I Oslo har samskipnaden sagt ja, men studentene nei, til å delta i aksjonen. Her blir imidlertid saken behandlet på nytt i skrivende stund.

SKUFFET: Studentstyrets Åsne Refsdal og Amnestys Solveig Ballo er skuffet over at samskipnaden ikke vil gjennomføre Kaffeaksjonen til inntekt for Studentenes fredspris.

REDAKSJONSMØTER:

Onsdag 20/10 kl 2000 på driv

Mandag 25/10 kl 1615 på desken i Breiviklia

5

Onsdag 19. januar 2005

Står ved avgjørelsen

Studentsamskipnaden i Tromsø er uenig i kritikken fra Studentstyret.

TEKST: THORALF FAGERTUN

Styreleder i SiTø, Marianne Jensen, forteller at styret hadde to grunner for å ikke delta i Kaffeaksjonen.

- Kassene i kantine må omprogrammeres til den nye kaffeprisen, og da er ikke ordningen frivillig; alle må betale ekstra for kaffen enten de vil eller ikke. I tillegg blir det en del ekstraarbeid fordi det kreves to opptellinger av pengene, forteller hun.

- Dessuten mente vi at vi hadde fått for lite informasjon fra de ansvarlige i Trondheim. Vi fikk ikke vite hvilke utvalg som sto bak prisen og om det i det hele tatt var noen Tromsø-studenter med. Vi fikk heller ikke vite hvordan utvelgelsen av kandidater skulle foregå.

Jensen reagerer også på at bare Universitetet, og ikke Høgskolen, ble kontaktet.

- De burde kontaktet Studenttinget også. Setter vi opp kaffeprisene, pålegger vi også studentene på Høgskolen å betale mer for kaffen.

Påstanden om at SiTø er den eneste samskipnaden i landet som har valgt å ikke være med i Kaffeaksjonen, mener styrelederen er misvisende.

- Det var langt fra alle samskipnadene som ble spurt. - Men av alle de som ble spurt, var SiTø den eneste som sa nei. Synes du det er pinlig?

- Nei. Vi tok en avgjørelse med utgangspunkt i den informasjonen vi fikk, svarer Jensen. Siden samskipnaden ikke har ordinært styremøte før etter fredsprisvinnerens Tromsø-besøk, mener Jensen det kan bli veldig vanskelig for Studentstyret å få tatt saken opp igjen i tide.

- Vi synes prisen er et glimrende tiltak, men vi misliker at studentene må pålegges å gi penger. Det finnes mange alternative måter å samle inn penger på, sier hun.

ACEU vant Studentenes fredspris

- Jeg er glad for at ACEU fra Colombia har fått Studentenes fredspris for 2005 sier Ronny Sødahl Furunes leder av Studenttinget ved NTNU.

- Dette er en verdig og viktig vinner av denne prisen.

- ACEU får prisen for sin langvarige, ikke-voldelige og modige kamp for et fredelig og demokratisk Colombia, og deres innsats for frie og offentlige universiteter. ACEU har også involvert seg sterkt for en fredelig løsning på den brutale konflikten som herjer i Colombia, samtidig som de er høylydte kritikere av myndighetenes militære framgangsmåte for å løse situasjonen. De klare standpunktene ACEU fronter har gjort studentaktivistene sårbare for forfølgelser og trakassering. Flere studenter har blitt drept de seneste årene, noe som understreker hvor farlig det er å være kritisk/aktiv student i Colombia, heter det

i en pressemelding fra Norsk Studentunion ved Norsk Teknisk Naturvitenskapelig Universitet (NTNU).

- Konflikten i Colombia er en av de verste humanitære katastrofene i verden. Det er viktig for oss å støtte studentene i Colombia i deres kamp for landets framtid. I Norge tar vi det for gitt at studenter kan engasjere seg i politisk spørsmål uten å risikere liv og helse. Vi håper at tildelingen av denne fredsprisen kan være en støtte og motivasjon for videre arbeid.

- Jeg håper også at fredsprisen kan inspirere norske studenter til å engasjere seg i internasjonalt solidaritetsarbeid. Studentene er unge og er en kilde til engasjement og stor kunnskap, sånn sett er vi en ressurssterk gruppe, avslutter Ronny Sødahl Furunes.

Støtte til flomoffer i Asia

Giverviljen er stor og pengene sitter ganske løst både på høgskolen og universitetet. Høgskolen i Tromsø har bevilget 30.000 kroner, 10 kroner per elev, til de flomrammede i Asia. Også SiTø gir 30.000 kroner. Studenttinget på Høgskolen tar 5000 fra sitt ordinære driftsbudsjett og gir til Redd Barna. Fra NiTo ved UiTø har det kommet inn 2000 kroner.

Foto ASKIL GJERSTAD

Bekymret for ofrene

Novi Siti Julaeaha fra Indonesia mistet en venn i flodbølgekatastrofen. Sammen med Bineet J. Mundu fra India er hun nå bekymret for at nødhjelpen ikke skal komme folket til gode.

**Tekst THORALF FAGERTUN
Foto ASKILD GJERSTAD**

Både Julaeaha og Mundu er utvekslingsstudenter ved Universitetet i Tromsø. Tilbake i Ishavsbyen etter juleferie forteller de nå om inntrykkene etter at den største naturkatastrofen i moderne tid rammet deres respektive hjemland.

- Jeg ble først sjokkert over antallet omkomne, hvor stor katastrofen egentlig var, sier Julaeaha, som kommer fra et område av Indonesia som slapp unna de verste ødeleggelsene.

- I Indonesia er det vanlig å høre om død og lidelser. Stedet er kjent for at menneskerettigheter stadig brytes. Men dette var noe annet, forklarer hun. Julaeahas hjemland ble hardest rammet av tsunamien. Heller ikke tromsøstudenten slapp

unna uten tap.

- Jeg mistet en venn. Han var leder av en "Friends of the Earth"-gruppering i Aceh-provinsen. Han og hele hans familie døde.

På grunn av den ødelagte infrastrukturen aner ikke Julaeaha noe om skjebnen til flere andre kjente.

- Det er skremmende. Det er umulig å få noen informasjon. Informasjonen hun får gjennom TV-bildene er også urovekkende. Her ser hun militæret dele ut nødhjelp til befolkningen. For Julaeaha er det noe som skurrer ved dette bildet.

- Hvorfor er det de militære som gjør dette? Militæret begår stadig forbrytelser mot menneskerettighetene. Det kan virke som om de deler ut nødhjelp for å oppnå sympati hos vestlige seere, og jeg tør ikke garantere at de ikke tar noe av pengene selv, sier hun oppgitt.

Føler med fiskerne

Mundu var i Praha da katastrofen skjedde. Omfanget gikk gradvis opp for ham da han så dødstallene stige og stige. Inderen har i mange år jobbet for en ideell organisasjon i hjemlandet som hjelper personer som er blitt skadelidende i forbindelse med storindustri, det være

seg gruvedrift eller fiske. 2. juledag gikk Mundus tanker til fiskerne.

- Disse menneskene står opp tidlig på morgenen og drar ut på havet. Jeg kan bare forestille meg hvordan det må ha vært for dem.

- Jeg kjente dem ikke personlig, men jeg har vært i husene til mange av dem og snakket med dem. Vi har deltatt i kampanjer og streiker sammen. Når kravene våre har blitt møtt av styresmaktene, har vi feiret sammen. At noen av dem ikke lever nå er forferdelig å tenke på, sier han.

Hvor mange av dem som faktisk har omkommet, har ikke Mundu oversikt over.

- Jeg har kontaktet noen, men ikke alle.

Vanskelig å hjelpe

Både Julaeaha og Mundu er bekymret over nødhjelpsarbeidet og hvordan pengene i realiteten kommer til å bli fordelt. India er et land ikke ukjent med katastrofer og Mundu kan fortelle om dårlige erfaringer fra lignende situasjoner.

- Vi hadde et jordskjelv i 1999 som også var en stor katastrofe og en voldsom sykklon ikke lenge etterpå. Like etter en slik katastrofe hjelper de lokale samfunnene hverandre. Men

når styresmaktene kobles inn, forandrer hjelpen karakter. Og det er ikke alltid den er menneskevennlig, sier han og forteller om løfter om hjelp som aldri blir innfridd.

For å unngå at pengestøtten havner i feil hender, har Mundu sendt et brev til rektor Jarle Aarbakke der han anbefaler enkelte hjelpeorganisasjoner.

- Det vi kan gjøre fra utsiden er å følge med på hvor pengene tar vegen. Det gjelder å støtte organisasjoner med nettverk i det aktuelle området. Det vil si organisasjoner som arbeidet der allerede før denne katastrofen fant sted. Hvor stor troverdighet de har blant folket i de rammede områdene er en god indikator.

- At utviklingen skjer på lokalbefolkningens egne premisser og slik de selv ønsker, er også viktig, understreker Mundu.

I Indonesia er urolighetene i landet et alvorlig problem for distribusjonen av hjelp.

- Enkelte områder kan ikke hjelpes. Der er det rett og slett forbudt, forteller Julaeaha. Hun er medlem av en ideell organisasjon i hjemlandet og opplyser at et av deres medlemmer allerede er kastet i fengsel som følge av dette forbudet.

Spesielle problemer

Gjennoppbyggingen av ødelagte hus er en av oppgavene som ikke nødvendigvis vil forløpe uproblematisk, selv om pengene skulle være til stede.

- Mange vil ikke kunne bevise at de faktisk eide et hus, sier Julaeaha, som frykter at myndighetene i slike tilfeller velger å erklære seg for rettmessig eier av hustomt. I India kan det oppstå lignende problemer.

- Mange av de fattige fiskerne bygger hus på såkalte forbudte strandsoner. Selv om det er forbudt, blir dette i all hovedsak oversett av myndighetene. Men nå vil mange ha problemer med å bevise at de faktisk hadde et hus og pengestøtten fra myndighetene vil derfor ikke dekke gjenreisning, forklarer Mundu.

- Befolkningen sier ifra, men myndighetene fungerer gjerne som et filter, og i det budskapet når den vestlige verden er det forandret. Lokalbefolkningens blir sjelden hørt, noe den vestlige verden ikke er klar over. Jeg håper at denne katastrofen kan føre til et skifte av perspektiv på hvordan vi ser på den tredje verden, oppfordrer han.

Kutter støtte til utenlandsstudenter

Norske utenlandsstudenter i 27 land må nå belage seg på mindre kroner i studiestøtte, skriver TV2 Nettavisen. Støtten til første år av bachelor-graden tas bort fordi Utdannings- og forskningsdepartementet mener at nivået på studiet ikke er høyt nok i disse landene, skriver det oppdragsbaserte nyhetsbyrået Newswire på vegne av Utdanning og Yrke.

ANSA, som er foreningen for norske utenlandsstudenter, synes kuttene er hårreisende.

- Vi stiller oss uforstående til at det innføres ordninger som innsnevrer norske studenters muligheter til å velge universiteter i utlandet, sier ANSA-president Marit Roalsø Sirevåg i meldingen.

7

Onsdag 19. januar 2005

Fredfull minne markering

Naturkatastrofen som rammet det sørlige Asia har satt spor i oss. Universitetet tok initiativ til en felles minnemarkering for ansatte og studenter.

Tekst THERESE-MERETE M. LINDSETH

Foto OLE-KRISTIAN S. LOSVIK

Tett i tett

Mens snø og vind suste rundt ørene flokket studenter og ansatte seg rundt i labyrinten på campus. Mange hadde funnet veien ut, mens andre holdt seg inne som tause betraktere i vinduene. Rektor innleder stunden med noen velvalgte ord og stemmen måtte kjempe med naturkreftene for å rekke fram. Det holdes et minutt stillhet, og de frammøtte minner om pingviner i snøstorm, hvite og med hodet bøyd. Noen tenner fakler, andre ser etter kjente fjes og stillheten strekker seg nesten ut i kvarteret. Rektor tar igjen ordet og inviterer oss til å fortsette inne i Bodegaen.

Solidaritets kafé

Lukta av nystekte vafler er ikke til å ta feil av, men stemningen i Bodegaen var ikke like lystig som vanlig.

- Jeg syns dette er et flott tiltak, sier Ingvild Hersoug Nedberg. Hennes familie ble direkte berørt da de mista en nær familievenn og en anna ble hardt skada i naturkatastrofen.

TENNER LYS: Ingvild Hersoug Nedberg – 24 år, sykepleier stud. Magnus Simonsen – 23 år, matte-filosofi, leder i saih tromsø. Sammen i solidaritet(rektor m lys)Lys i mørket/håpet er tent

- Vil berømme de ansatte for dette tiltaket, fint for alle de som har blitt berørt. Åsne Refsdal, Studentstyret, oppfordrer alle til å støtte de flomrammede med vafle og kaffe penger. Hun overlater ordet til flere av universitetets

internasjonale studenter, dikt, musikk og appeller, det er mange som har noe på hjertet

Berører alle Leder av SAIH – Tromsø, Magnus Simonsen er også enig i at minnestunden var et

flott tiltak.

- Veldig fredfull og verdig markering. Været satte en fin arktisk stemning på den. Også Simonsen kjenner noen som er berørt.

- Alle kjenner noen, som kjenner noen som er berørt av

katastrofen. Og det er litt viktig at vi beholder engasjementet i det daglige også. Simonsen poengterer at det er flere naturkatastrofer som trenger vår oppmerksomhet og solidaritet.

På plass i katastrofeområdet

UiTø-ansatt Are Eriksen deltar i hjelpearbeidet i Sri Lanka. - Inntrykkene er sterke etter å ha vært her noen få dager, sier han.

Tekst THORALF FAGERTUN

Eriksen er seniorrådgiver ved Senter for Internasjonal Helse (SIH). Sammen med Eirin Rødseth, som

er forskningskonsulent ved SV-fakultetet, bistår han organisasjonen FORUTS hjelpearbeid. UiTø samarbeider med lokale krefter om å starte opp utdanning av helsepersonell i byen Batticaloa, som ligger på østkysten av Sri Lanka, i et av de hardest rammede områdene. Eriksen har derfor mange kjente i denne byen. - Det er dette området som har desidert flest familier som måtte flykte fra

flodkatastrofen, forteller han. - Våre kontakter har det etter forholdene bra. Alle de vi kjente har overlevd og er i full gang med hjelpearbeid. Store utfordringer er lagt på et fra før presset helsevesen, men de har klart jobben godt. Andre av våre venner har satt i bresjen for flyktingleirer. Første fase av katastrofehandteringen er nå over. Det neste målet å få i gang hverdagslivet igjen, i første omgang skolene. Det er ingen enkel oppgave. - Men lærere og elever er savnet og bygningene brukes til flyktingleirer. Dessuten har mange barn mistet skoleklærne og skolesakene

sine. Kommende uke blir nødhjelpen fokusert på å få barna tilbake på skolene, folk må flyttes på nok en gang og improvisasjonskunsten utvikles kontinuerlig, meddeler Eriksen. Men selv om problemene åpenbart er massive, prøver både lokalbefolkningen og hjelpearbeiderne å se lyst på fremtiden. Et viktig kriterium er at lokale myndigheter ikke blir handlingslammet og lar nødhjelp være løsningen. - Nå må man mobilisere for fremtiden, i en solidarisk ånd og for en bedre fremtid for landet. Noen snakker om "det nye Sri Lanka", med fred og ikke krig, med

menneskerettigheter i fokus og ikke overgrep, om et fritt og selvstendig folk og ikke undertrykte og servile, sier Eriksen og fortsetter: - Kan monsterbølgen være et "turning point" for et folk og land som har erfart mer enn 20 års borgerkrig, politiske og religiøse konflikter, overgrep og korrupsjon? Kanskje har bølgen skapt en ny bølge av forventninger om en bedre fremtid, en bølge av solidaritet og engasjement, en vilje til å bidra og ikke bare motta, en vilje til noe nytt og bedre.

...a chance for change

ORANGE REVOLUTIONARIES: Olexander, Maryna and Yuriy all supported the winning side, and now hope for reconciliation – both internal and in regards to Russia.

In Ukraine's election-thriller, the reformist of "Our Ukraine" defeated the Russian-backed candidate Yanukovich. We spoke to three Ukrainians at our campus about Ukraine's new direction.

Tekst MIKKEL BERG

Foto INGUNN MARIE NORDLIE

Olexandr Maryenko, Yuriy Mikoilenko and Maryna Selivanova are from the cities Lviv and Kyiv – hotbeds of the so-called "Orange Revolution". They all study for the Master degree in Peace

..no candidate is actually independent

and Conflict Transformation and support the winners of Ukraine's prolonged election.

- This election has been a chance for change. Ukraine has now made a choice for possible development and stability, says Maryna.

- Earlier we've only been independent, not really democratic. But democratisation is a long process, it's not going to happen over night, says Yuriy.

Media bias

- One of the main democratic problems has been the media situation, Yuriy continues.
- The media has been owned either by the government or by pro-governmental oligarchs. In East-Ukraine they've only had access to extremely biased governmental media. They've helped create a myth about Yushchenko being "appointed" by the USA, that he'd close the mines of East Ukraine and generally work against the interests of that region.
- But the other side seems to view Yanukovich as "Russia's man". Is this more true than Yushchenko being the USA's man?

- Every candidate in any election is supported

by some other country, Olexander says.

- Take any election in any country, look at the candidates' connections and you will find that no candidate is actually independent.

Domestic peace

Still, it's internal affair and not foreign affairs that will have to be dealt with first, Maryna thinks.

- About 44 per cent of the

country actually voted for Yanukovich. The new government will have to win the hearts of those people. They'll have to use the media to create a new opinion, or rather new opinions, and convince people that this development is for the common good – not just the interests of the west.

- They've already started, Olexander adds.

- Some days ago, Yulia Tymoshenko [leader of a party supporting Yushchenko] was in a TV debate in Donetsk [major city in East Ukraine]. She tried to convince the people that this presidency will not be an assault on the East. She was met with rather provocative questions, among them accusations that she'd been involved in a famous corruption case – which may be true – despite this she kept trying to reach out to the public.

Dirty campaigning

- She also admitted that there'd been "dirty campaigning" on both sides, and that we all should forgive but not forget – in order to prevent the next election from becoming like this one, says Maryna.

- Did she say anything about the allegations that their side also cheated at the elections?

- She implied that individuals could have done this, also in West Ukraine, but insisted that the Yushchenko-bloc hadn't organized anything like that. The accusations from Yanukovich that the third election round isn't valid, won't

make any difference. He's just using technicalities to stall the process, and openly says he doesn't think he'll win the case.

- What will he try to do after this loss?

- He says he'll go into "strong opposition", but doesn't specify what that means. He's got many of the votes, so someone will probably take on the leadership of that opposition – if he won't do it himself, maybe he'll hire someone to do it for him, Olexander suggests.

Foreign policy

Yuriy is interested in what will be done about the EU after this election.

- Earlier, the EU has proposed cooperation with Ukraine. Kuchma [the former president] has agreed on such cooperations but always ended up with not actually doing anything. This has

given Ukraine a bad name in Europe, now we'll have to do away with this image of being uncooperative.

- The image of Ukraine in

..we've only been independent, not really democratic

Europe is probably rather good after the "Orange revolution". But what about your relations to Russia?

- Actually, many articles I've read in Russian press says that cooperation could actually improve! Yanukovich is backed by East Ukrainian oligarchs, while Yushchenko is more open to foreign investment and establishing "fair game" in business. This will make it easier for Russian investors to work in the Ukrainian market. – Anyway, Ukraine is dependent on Russian gas. We get a really cheap price for Russian gas, and the new government is interested in keeping those prices low. So we'll simply have to remain on good terms with Russia, Olexander concludes.

Vil skaffe skistativ

Studentstyret ønsker å utrede muligheten for et felles skistativ for studenter og ansatte ved UiTø. - Mange studenter går på ski til universitetet og flere studenter har uttrykt et behov for å ha et trygt sted å gjøre av skiene, forklarer Åsne Refsdal, internasjonalt ansvarlig i Studentstyrets arbeidsutvalg. - En del internasjonale studenter leier ski og føler derfor et ekstra ansvar for å ta vare på disse. Også ansatte har gitt uttrykk for at de ønsker et sted å sette skiene. Studentstyret har tatt kontakt med universitetsledelsen, som er positiv til forslaget. Stativet er tenkt lokalisert til UB. Det eneste problemet er muligheten for at et passende skistativ faktisk ikke eksisterer.

Må redusere åpningstiden

Etter å ha byttet lokaler, opplever kafé Bodega en merkbar økning i antall besøkende. Dessverre er det også en merkbar nedgang i antallet frivillige. - Kafé Bodega har alltid hatt åpent seks timer om dagen, forteller daglig leder, Victoria Gonzalez. - Men nå har vi blitt nødt til å redusere åpningstiden til tre timer om dagen. Gonzalez etterlyser nå flere frivillige, slik at kaféen igjen kan holde åpent seks timer daglig. - En frivillig jobber bare tre timer i uka og får gratis kaffe og vafler, reklamerer hun og understreker at interesserte bare kan ta kontakt.

9

Onsdag 19. januar 2005

Vil starte Tromsø Student TV

PIONERER: Her ser du Tromsø Student TVs tre pionerer. Fra venstre: Vegard Stokland, Martin Holthe Jaklin og Tore Christensen.

Tromsø har hittil måttet klare seg uten student-TV. Det vil Martin Holthe Jaklin gjøre noe med.

Tekst Thoralf Fagertun
Foto Askild Gjerstad

Tromsø Student TV (TSTV) er nå i ferd med å bli en realitet. I følge gründer Martin Holthe Jaklin er det på høy tid. - Student-TV er viktig for studentene og byen, understreker han.

Det siste året har den utflyttede tromsøværingen vært med på å starte opp student-TV i Bergen. Det har fungert såpass utmerket at han mener fødebyen fortjener et liknende tilbud.

Holthe Jaklin mener dessuten at Tromsø et glimrende sted

for litt ukonvensjonell TV.

- Når student-TV fungerer så bra i Trondheim og Bergen, er det ingen grunn til at det ikke skulle gjøre det her også. Mulighetene er mange, det er bare å finne på noe og så gjøre det, sprudler han og lanserer reportasjeturer til Svalbard og webkamera på Tromsdalstind som mulige alternativer.

Poenget er at student-TV i Tromsø må finne sin egen stil. - Tromsø og Bergen er forskjellig både når det gjelder væremåte, vær og bryggeri, forklarer Holthe Jaklin.

Mantraet er imidlertid: - Å gjøre studentbyen tydelig for resten av byen. Og det skal være gøy! Gøy under ansvar. Til en viss grad.

Godt samhold

For å lage student-TV trengs det folk, fra administrasjonsarbeidere til reportere. TSTV har fått et styre på plass og håper nå å bli invadert av studenter som har lyst til å være med på laget. Det er imidlertid ikke antallet medlemmer som er det viktigste.

- Det viktigste er at vi har det sosialt og morsomt. Kvantiteten betyr ikke så mye, det viktigste er at vi får en redaksjon som fungerer og et inkluderende miljø. Det som er så gøy med student-TV er at ekstremt forskjellige folk jobber sammen, sier Holthe Jaklin.

Han presiserer at student-TV ikke er helt som andre typer TV. - Tenåringene lager fjortis-TV, de seriøse mediene lager

seriøst TV. Student-TV passer glimrende i segmentet midt mellom disse; ikke for fjortis og ikke for profesjonelt.

Karrierefremmende

En noe lekende tilnærming til TV-mediet forringer imidlertid ikke muligheten for å tilegne seg brukbar kunnskap. Holthe Jaklin forteller om opptil flere personer fra student-TV i Bergen som har blitt plukket opp av både Nrk og andre TV-tungvektene.

For det er gøy, som nevnt, men ikke enkelt å lage god TV.

- En god reportasje skal være personlig. Den skal ikke være for lang, og ikke for kort. Man skal la folk snakke for seg og ikke fyre løs med spørsmål som en gal. Man skal velge

riktige bilder og riktig setting. Dessuten skal man velge riktig mann eller kvinne som reporter, og disse skal ha satt seg inn i saken på forhånd. Og temaet skal være interessant for studenter, understreker Holthe Jaklin.

- Det er min mening, legger han til, men forsikrer om at andre meninger vil bli hørt. TSTV skal etter hvert produsere en ti minutters pilot som skal sendes inn til TV-Tromsø. Er denne god nok vil student-TV bli tildelt fast sendetid hver uke på kanalen. Det betyr at det er mye opp til interessen blant studentene om TSTV blir en realitet eller ikke.

- Og hvis det blir en realitet håper jeg på kick-off under UKA i april, erklærer Martin Holthe Jaklin.

Foto ESPEN SANDBERG

Biolog i verdensklasse

-Universitetet i Tromsø har eit unikt miljø og ei pionérand som er heilt spesiell, seier Rolf Anker Ims, som nyss vart kåra til ein av dei mest innflytelsesrike biologane i verda.

Det er det amerikanske selskapet ISI som jamnleg publiserer ei liste med oversikt over dei mest siterte og innflytelsesrike forskarane i verda. Richard Jobling ved NFH har lenge vore einsleg svale frå UiT på lista, men no har han fått selskap av professor ved institutt for Biologi, Rolf Anker Ims.

-Dei fleste forskarane som er på ISI-lista høyrer heime ved prestisjetunge institusjonar som Oxford, Cambridge, Harvard og Yale. Er det ikkje ein ulempe for deg å forska ved ein institusjon som er så liten og ligg så langt

utanfor allfarveg?

-Nei, på ingen måte. Me på instituttet trives godt med ein låg profil, det gjev oss arbeidsro. Det er og viktig at me har eit svært godt og progressivt arbeidsmiljø ved instituttet for biologi. Dessutan har me vore heldige og fått ein del store forskningsbevilgningar ved instituttet vårt. Det har gitt oss sjansen til å jobba med mange spanande prosjekt samtidig.

-Kva er dine og instituttet sine hovudsatsingsområde på forskningsfeltet?

-Generellt sett er instituttet her i Tromsø ekspertar på nordlege økosystem. Dessutan satsar me på forskning på plantefysiologi, og me har eit godt fagmiljø for studiar på adferd og evolusjon. Sjølv jobbar eg og kollegaen min Nigel Yoccoz mest med økosystem i Nord-Norge. Me har akkurat starta eit tverrfagleg forskningsprosjekt saman med Samisk senter her

ved UiTø. Målet er å kartleggja rein sin rolle i økosystemet. Ei viktig problemstilling i prosjektet er å finna ut kvifor det er så stor geografisk variasjon i talet på rein i Finnmark og effektane dette har på økosystemet. Det er sannsynlig at variasjonen i reintalet har både kulturelle og sosiologiske årsaker, og det er derfor naturleg at me arbeider tverrfagleg i forskninga.

-Kva for andre prosjekt jobbar du med no?

-Dei siste tida har me sett spesielt på korleis fjelløkosystem i Nord-Norge verkar, og dessutan har me forska på nordlege bjørkeskogar. Eit viktig perspektiv i begge desse prosjekta er å sjå på korleis klimaendringar, anten dei er menneskeskapte eller ikkje, forandrer økosystema. Til dømes er smånagere viktige nøkkelararter i dei nordlege økosystema, og smånageråra er viktigare i nordlege

økosystem enn i sørlege. Ein av våre teoriar er at lemnenåra er i ferd med å forsvinna på grunn av menneskeskapte klimaendringar. Viss dette stemmer, kan ei klimaendring forandra økosystemet i heile Nord-Norge. Det er vanskeleg å ha oversikt over kva som då vil skje, men eit døme er at fleire arter vil stå i fare for å døyt.

-Kor lenge har du vore i Tromsø, og kvifor kom du hit?

-Eg kom hit i 2001, etter å ha ha vore tilsett som professor ved Universitetet i Oslo i ti år. Fagleg sett kom eg til Tromsø fordi eg alltid har vore interessert i nordlege forhold, og dette var også eit av mine forskningsfelt i Oslo. Sosialt sett har eg alltid likt Tromsø som by, eg reiste ofte opp hit i fagleg samanheng då eg jobba i Oslo. Tromsø by har sjel, det merkar ein også på studentane som er gladare og friskare enn studentane i Oslo. Ein velger Tromsø på ein heilt

annan måte enn ein velger Oslo. For meg er Universitetet i Oslo det gråe Universitet, Universitetet i Tromsø har ei spesiell pionérand som ikkje finnes der.

-Etter alle desse lovorda er det freistande å høyra om du synes at forskningsmiljøet på Universitetet har nokon svake sider?

-Sjølv om det er ei pionérand her i Tromsø, merkar eg av og til ein "lua i hånda" holdning her på Universitetet. Det er ein tendens til at ein er for smålåten, fordi me er eit lite Universitet og ligg for langt ute i periferien. Dessutan er det ein fare for at me blir for regionale i perspektivet. Det er viktig at UiT fokuserer på Nord-Norge, men samtidig må me ikkje mista det universelle perspektivet i det me driv med. Her på instituttet for biologi synes eg me har lukkast i dette. Me forskar regionalt, men forskinga har og ein generell gyldighet.

Tips Utopia!

Det beste tipset i semesteret belønnes med reisegavekort fra Kilroy Travels til en verdi av 4000 kroner. Send tips til: tips@utopia.no

Onsdag 19. januar 2005

Destinasjon Russland

Mens solen er på vei tilbake til Tromsø er det andre som forlater oss. I samlet flokk drar seks tromsøstudenter til Arkhangelsk i februar.

Tekst LONE DYBDAL
Foto ASKILD GJERSTAD

Utopia har tatt en prat med fire av russlandsfarene. Jeg har fått inntrykk av at en del folk her i Tromsø er veldig opptatt av Russland. Hvor kommer den fra, denne fascinasjonen for vår store

nabo i øst?

For Jon Sigurd Kvello begynte det allerede da han var liten gutt og pappa dro på jobb i Russland. Unge Kvello ville så gjerne være med, men fikk ikke lov. På videregående var det han selv som satte ned foten, og da var det gjort. Han bare måtte dra til Russland etter fullendt skolegang.

Jon Sigurd hadde en romantisk illusjon om Russland som et lykkeland. Denne ble raskt brutt ned da han endelig kom seg dit. Men kjærligheten til Russland har ikke avtatt med årene. Stadigvekk kan man

høre Jon Sigurd legge ut om alt det fantastiske i Russland, og alt det han skal gjøre i løpet av det året han skal studere der. Han lyser alltid opp når det snakkes om Russland, og som regel gjelder dette også andre østeuropeiske land.

Mye å oppleve

De fire jeg pratet med har ulike grunner til å dra til Russland. Tale Severina Sægrov Halsør skal ta et semester i Russland for å bli flink nok i russisk til å skrive en bachelor-oppgave som er nødvendig for hennes grad i samfunnsøkonomi. Hun

har fra før grunnfag i russisk, men det må mer til. Tale gleder seg til språket, både hun og Jon Sigurd er språk-nerder.

Det blir også bra å gjøre noen annet enn studiene i samfunnsøkonomi. Mellom harde leseøkter ser Tale frem til å gå mye i teateret; er du i Russland må du oppleve både ballet og opera. Skimiljøet i Norge har i det siste fått øynene opp for Russlands fjell, og Tale og Jon Sigurd har da også planer om å besøke et ekte russisk ski-resort.

Etter hvert kommer det frem at våre fire venner er i ferd med å åpne seg for det russiske kjøkken. Tale beskriver det som "sukker, fett og dill". Kål, fisk, sær pasta og blinis nevnes. Og så ølen da. Russland har utrolig mye bra øl, for ikke å snakke om vodka.

Potensiale, problemer og mangfold

Da vi kommer inn på dette med produksjon av studiepoeng, en fet CV og kommende karriermuligheter er Jon Sigurd rask til å presisere at han ikke er noen "kvalitetsreformert" student. Han går på russlandsstudiet ut fra egeninteresse, ikke for å få en prestisjefyllt jobb. Han satser på å finne seg en jobb der russisken kommer til god nytte, han ønsker å forstå hvordan menneskene fungerer og han ser for seg prosjekter i stat og fylke som en mulighet for å utfolde seg.

Det var velferdsturen med siviltjenesten som vekket Mikkel Bergs interesse for Russland. Han er interessert i urfolks organisering. Han er opptatt av nord/nord vest Russland. Mikkel nevner tre viktige stikkord om Russland: Potensiale, problemer og

mangfold. Det bor mange ulike folkeslag i kjempelandet og håndtering av konflikter i forbindelse med dette kan ofte være særdeles interessant. Mikkel ønsker en jobb der han er sikret å kunne reise mye. Apropos reise... Jon Sigurd prater om tog reiser i Russland, med tårer i øyekroken og skjelvende stemme; dette er noe de alle ser frem til. Det å stå i vinduet på transibirske og se melankolsk ut av vinduet. Kan det bli bedre? Det er Russland! Ingunn og Mikkel har omfattende planer for utflukter både i og utenfor Russland.

Omfattende byråkrati

Det å dra til Russland er ikke bare som å dra til Sverige eller Finland, man må søke visum i god tid, og reglene blir stadig skjerpet, og man merker tydelig at man er i Øst-Europa. Byråkrati er et nøkkelord her. Ved grensestasjonen i Kirkenes er det de norske grensevaktene som er kjipe. De russiske er kjempegreie.

Ingunn Nordlie har studert i Oslo til nå. Det var den russiske litteraturen som vekket Ingunns interesse. Og så synes hun at russisk er veldig gøy. Mikkel og Ingunn møttes i Sankt Petersburg under et utvekslingsopphold der i høst. Det fristet til gjentagelse.

Alle fire er enige om at russerne er et åpent og hyggelig folk som lett tar opp nye ideer. De vil også anbefale andre å reise ut

NIERRADÁKTI

Tekst KÁRE-ELLE PARTAPUOLI

Samiske skilt, Árdna, Juhuniillas gamma, kunst og utsmykninger og brosjyrer på samisk ...gir uttrykk om et samisk universitet. Likevel vil jeg stille spørsmålet om universitetet er så samisk om det reklameres for. Selv studerer jeg samisk bachelorgrad. Og mine erfaringer er at UiTø

slettes ikke lever opp til de forventninger man har til et samisk universitet.

I fjor kom jeg som fersk student i god tro om å studere samisk etter all reklame UiTø hadde hatt i samiske aviser. Jeg ble møtt med tilbakemelding om at jeg måtte vente i et år før jeg kunne begynne å studere samisk. Begrunnelsen jeg fikk var mangel på lærere. I mellomtiden måtte jeg finne

noe helt annet å studere mens jeg ventet på at de samiske studiene skulle sette i gang. Frustrasjonen var stor et halvt år etter da jeg fikk høre at det var usikkert om det i det hele tatt skulle settes i gang. Heldigvis startet studiet. Jeg har nå gått halve bachelorgraden. Men jeg er veldig usikker på om jeg skal kunne stole på at jeg får fullført den her på UiTø.

Romssa Universitehta - en bløff?

Nå har jeg nettopp fått vite at sju av åtte studenter på samisk mellomfag strøk på eksamen i høst. Da stiller jeg spørsmålsteget på kvaliteten på den undervisningen som blir gitt i samisk her på universitetet. I tillegg er jeg usikker på om de i det hele tatt starter samisk undervisning til høsten. Av erfaring kan man slettes ikke være sikker på det. Dette har fått meg til å vurdere

å begynne på Sámi Allaskuvlla / Høgskolen i Kautokeino eller Universitetet i Umeå.

Som jeg ser det er de samiske skiltene, Árdna, gamma og den samiske profilen til UiTø bare ett skall. Både kvantiteten og kvaliteten på det samiske studietilbudene er altfor dårlig. Om Universitetet i Tromsø skal kunne kalle seg et samisk universitet så må mye gjøres!

Fra kvalitetsreform til gjennomsnittsmenneske

I forrige utgave av Utopia leste jeg en filosofistudents refleksjoner over det angitte høye karakternivået ved filosofistudiet her i Tromsø. Det saken gjeldt var mulige forklaringer om den faktiske grunnen til dette nivået. Og i de ulike forklaringene ble bl.a. den omtale gausskurven kritisert. Denne kurven baserer seg på en såkalt

..dårlig begrunnet mistenkeliggjøring

normalfordeling av en karakterskala, hvor det enkelte institutt mer eller mindre skal følge en gjennomsnittlig fordeling av karakterene. Det betyr at en viss prosent av studentene skal ha en A,B,C o.s.v.

Det ble hevdet at hvert enkelt fagstudie kan ikke ta utgangspunkt i et grovsnitt av karakterer for så å fordele dette etter beste evne. Konklusjonen, slik jeg ser det, ble at før det blir spekulert over hvorvidt et institutt bare kan vise til gode karakterer, må vi først og fremst få gjort en grundig kvalitetsvurdering over det studietilbudet som blir gitt, av lærerkrefter, studentenes engasjement, og ikke minst kontakflatene mellom lærere og studenter. Hva skjer så når filosofisk institutt i Tromsø, fra lavere til høyere grad, kan vise til et snitt som holder seg oppe på A og B?

Bakgrunnen for dette innlegget går tilbake til en rapport som ble sendt til fakultetet angående kvalitets sikringen av instituttet. Dette var en pålagt rapport fra fakultetet, og som ble utført av et programstyre. Programstyret er et uavhengig organ som skal vurdere kvaliteten på faget, og hvor bl.a. jeg sitter som representant for hovedfagsstudentene. Kort fortalt ble det tatt tak i, at til sammenligning med de andre

fagene ved fakultetet, var det et påfallende høyt karakternivå på filosofi. Spørsmålet ble om hvilke tiltak som måtte settes i verk for at karakterene kunne forsvares. Svaret ble at det var gitt for gode karakterer. Slik sett vil jeg si, og med støtte fra andre lærerkrefter, at denne "kvalitetssikringen" ble en dårlig begrunnet mistenkeliggjøring, enn en god vurdering av de faktiske forholdene ved instituttet.

Saksgangen ble som følger: Programstyret hadde et møte bare et par dager før innleveringsfrist av rapporten. Årsaken var at det ikke hadde blitt innkalt til noe møte tidligere, og at informasjonen om selve programstyrets funksjon og sammensetning kom nærmest på samme tidspunkt som møtet ble satt. Dette medførte først og fremst til at en representant for studentene, for lavere grad, og en lærer, ikke var tilstede. Rapporten ble så skrevet, og jeg som var tilstede, og læreren som ikke hadde blitt innkalt, ble spurt om vi hadde noen innvendinger før det skulle sendes. Det hadde vi, men det

..såkalte allround sensorer

ble ikke tatt med i rapporten med begrunnelsen om at det ikke berørte eller utfylte noen relevante sider av innholdet.

Et av tiltakene som ble fremstilt var bl.a. at oppgavene som blir skrevet, fra lavere til høyere grad, skal evalueres av en ekstern sensor. Det ble også fremmet forslag om å bruke såkalte allroundsensorer på master og hovedfagsoppgavene. Det førstnevnte tiltaket ser jeg som uproblematisk, men det var det sistnevnte som fikk meg og

mange andre ved instituttet til å reagere. Mitt hovedargument mot programstyrets behandling av rapporten og denne saken forøvrig, er at rapporten ikke bare må ses på grunnlag av spørsmålet om karaktergivning, men om den eller de ulike agendaer som preger universitetet i disse dager. Det jeg tenker på er forslaget om å skulle ta i bruk en allround sensor i eksamenskommissjonen.

En allroundsensor ble beskrevet i rapporten som en person som har muligheten til å vurdere et arbeide på en fullgod måte, uten at han eller hun trenger noen spesialkunnskaper om master eller hovedfagsoppgavens emne og innhold. Hva betyr dette? Ved at sensor ikke trenger å ha noen spesiell innsikt i den gjeldende tematikken, betyr det i bunn og grunn at det som studenten presenterer må være så tilpasningsdyktig til en generalistisk og gjennomsnittlig tenkning, at vesentlige ting ved oppgavens problemstilling vil forsvinne. Hva blir så konsekvensen?

Konsekvensen har jeg allerede siktet til, men det som egentlig er interessant å se på her, er den utviklingen vi ser ved universitetene. Er planen, både innenfor og utenfor akademia, å uten videre gjøre alle fag så generelle og tilpasningsdyktige til arbeidslivet som mulig? Innebærer det at fag og temaer, og ikke bare fra filosofi, som virker mer utilgjengelige ovenfor øvrige fag og markedskrefter, blir oppfattet som lite relevante for deres nytte og brukspotensiale?

Nå er ikke dette en forsvarstale for filosofi, i en ren akademisk forstand, men for at filosofi faktisk kan bestå med sin egenart, og fullt ut ha en relevans i relasjon til andre fag, og ikke minst det praktiske liv i sin helhet. Det betyr at man som student skal og bør ha friheten til å velge et interessefelt som gjenspeiler et genuint engasjement, snarere enn motivasjonen for en tilpasningsdyktighet som vilkårlig følger strømmen. Mitt poeng er ikke at man skal gjøre filosofi til en esoterisk gruppering. Hovedmomentet er heller ikke hvorvidt jeg bedriver et studie som kanskje

mange anser som irrelevant med hensyn til det praktiske og nevenyttige. Sakens kjerne er at ved å kunne ha friheten til å spesialisere seg, skaper det ikke bare et fundament for en dypere tenkning og refleksjon, men også en større forståelse for hva en faktisk holder på med. Hvis alt skal gjøres gjennomsnittlig, er jeg redd for at universitetsfagene blir så nivellert at vi faktisk

ikke lenger forstår dybden av hva det vil si å tilpasse seg, kvalitetssikre, vurdere, fokusere, og tenke tverrfaglig. Hvordan lar vi og kan vi utfordres hvis alt blir omtalt og skal formidles i generelle termer? Jeg er stygt redd for at vi gjør hverandre til gjennomsnittsmennesker!

Terje Møien, w Hovedfagsstudent i filosofi

Nyttårsforsett for Utopia

En av grunnene til at Natt&Dag ikke er verdt papiret det trykkes på, er at de ofte driter ut folk i intervjuer og i svar på leserinnlegg. Det siste halvåret har Utopia - spesielt kultursidene - gått samme vei. Ved flere anledninger har avisen oppført seg på en uverdigg måte mot enkeltindivider. Dere unnskylder dere ofte etterpå, men da er skaden skjedd. Uthenging i "NordNorge-banen" av en artist som gjester byen, slakting av en ansatt på fiskerihøgskolen, de infamøse anonyme anmeldelsene av forelesere - her er det en rød tråd! Kronen på verket må likevel være situasjonen der noen hadde hengt opp bilde, telefonnr og lite smigrende beskrivelse av en type over hele universitetet. Hva gjorde Utopia? Var med på "spøken" ved å spandere en helside. En mer interessant vinkling

..dere blir til natt&dag!

kanne jo vært at opphavet til denne spøken, som ble intervjuet i samme nummer, stilte på lista til det visstnok "solidariske" SSL. Ikke særlig empatisk gjort dette, spør du meg. Derfor er mitt forslag til nyttårsforsett for Utopia: Unngå at dere blir til Natt&Dag! Deres oppgave er ikke å drite ut folk på universitetet.

Så blir det jo spennende å se hva slags svar jeg får på dette innlegget... Om det overhodet blir trykket.

Anders T. Valen

Det som står på denne siden er et uttrykk for personlige standpunkt fra våre lesere og medarbeidere, og skal på ingen måte forveksles med Utopias offisielle retningslinjer.

Studentenes sosialtjeneste

har åpent hver dag. Du kan ta kontakt om ulike studiemessige, sosiale eller personlige forhold

Hvor: I kjelleren på SV-fak (egen inngang, v/ busstoppet)
Treffetid: kl 0900 - 1500 hver dag
Åpen time: Hvis det haster: kl 1300 - 1400 hver dag

Noen å snakke med?

Ta kontakt: Ekspedisjonen 776 49050
E-mail: sosialtjenesten@sito.uit.no

 Studentsamskipnaden i Tromsø

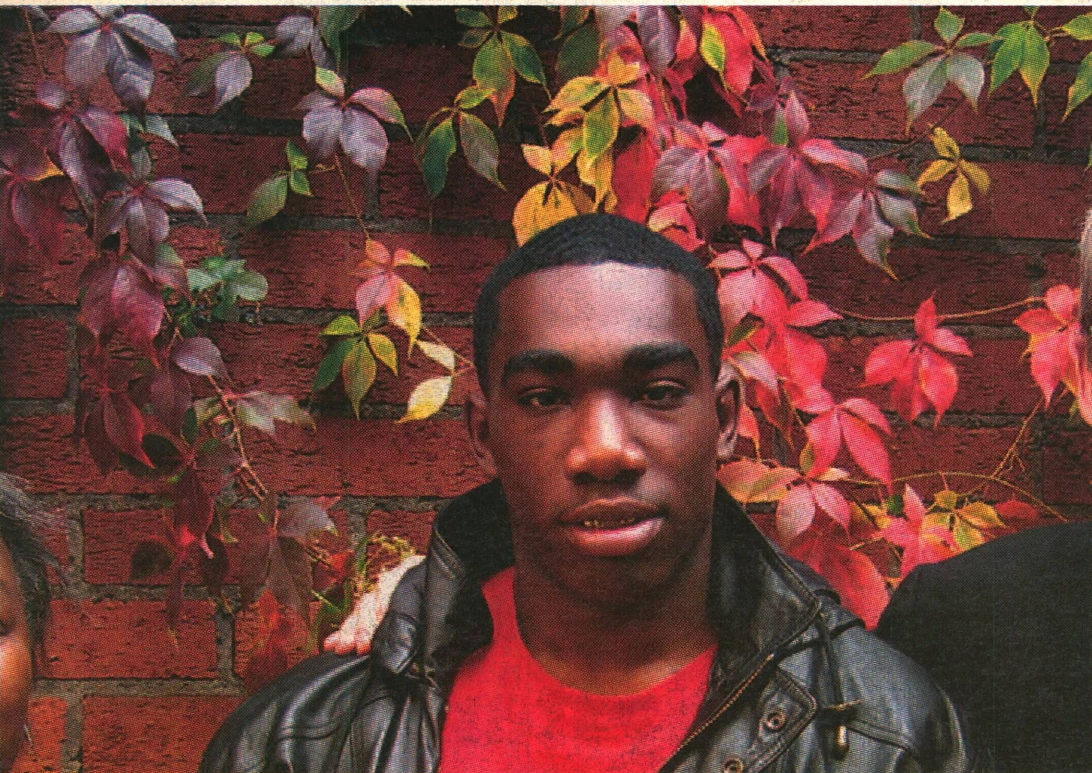
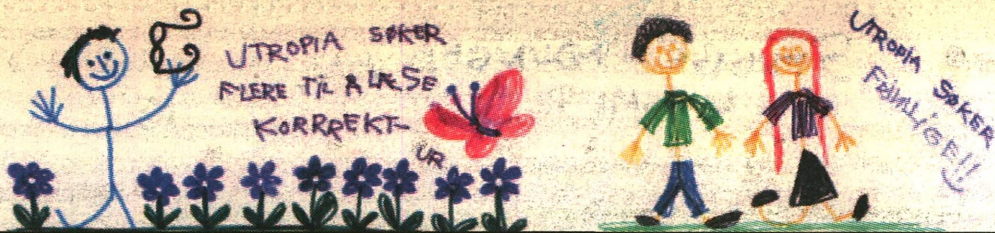

Foto SVEIN TORE BERGSTUEN

oppmerksom og søkande. Gjennom å få saker fram i lyset og øve felles internasjonalt press har det vist seg at arbeidet faktisk nytter. Ei sak ein skulle tru var henta ut frå det mørkaste femtitalet er med på å illustrere dette; I 1997 blir ein butikkeigar i Louisiana i New Orleans drepen. Den 17 årige svarte gutten Ryan Matthews blir arrestert. Han seier han er uskyldig. Utan eit fnugg av bevis, men basert på to vage vitneutsagn, blir gutten dømt til døden. Saksbehandlinga er rask og prega av slett arbeid frå dei oppnevnte forsvararane. Brev og støtteerkingar kjem i hopetal til Matthews og myndighetane i Louisiana mottar tusenvis av apellar om at saka må prøvast på nytt. Fleire og fleire forstår at han er uskyldig og advokaten Clive Stafford Smith engasjerer seg i saka. Tilslutt blir den gjenopptatt og soleklare dna-spor som beviser Matthews uskyld blir lagt fram. Etter fem år på dødscele slepp Ryan Matthews ut 9.august 2004.

Scenene frå tzunamien er som henta ut frå ein middelmådig hollywoodfilm. Samme kan seiast om beretningar om brudd på menneskerettighetane som har komme for dagen, men slike brudd skjer derimot overalt, kvar dag og som regel utan kamera på plass. Det kan skje i rommet ved sida av, heime i stova eller i det store utland. Kor store mørketal er det ikkje på kvinnemishandling for eksempel? Så har me jo vinnerane av studentanes fredspris, ACEU (Asociacion Colombiana de Estudiantes Universitarios). Dette er Colombias største studentorganisasjon, som kjemper for menneskerettigheter og jobbar for ei fredelig politisk løysing på den blodige borgarkrigen som har herja landet i fleire tiår. Ei rekke av ledande medlemmar har blitt fengsla, torturert og nokon til og med drept. Tilbake i trygge lille Norge blir 90 % av alle voldtektsanmeldelser henlagt. Er det slik me vil ha det? Oppi alt dette er det allikevel noko positivt å spore. Det er at dette er noko alle som ein kan gripe fatt i og gjere noko med. Samfunnet treng konstruktiv kritikk og det bør være i kvar enkelts interesse å beskytte kvarandres rettigheter. Alt ein strengt tatt treng å gjere er å bry seg. Ein treng ikkje å være rakettforskar for å få til det.

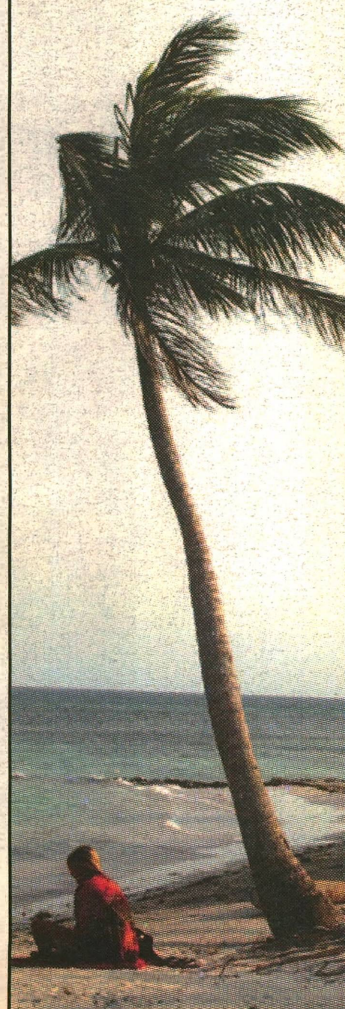
Reisebyrået
for studenter!

KILROY
travels

Tips
Utropia!

Det beste tipset
i semesteret
belønnes med
reisegavekort
fra Kilroy Travels
til en verdi av
4000 kroner.
Send tips til:
tips@utropia.no

Det individuelle fellesskap

KRONIKK

Av Inge Steine, Amnesty Gruppa på Universitetet

Det blei ei annerledes inngang til det nye året denne gongen. Tragedien i Asia har satt sitt preg på dei fleste og ei vanleg nyttårsfeiring blei vanskeleg å gjennomføre. Heldigvis. På ein brutal måte viste naturen sine krefter og resultatet blei deretter. Tanken om at menneska, med all vår vitenskap og teknologi, kan ha 100% kontroll over naturen vart på det meist makabre avvist som ein illusjon. Nok ein gong... Om ein påstår at menneska har absolutt innsikt og forståelse av naturen og totalt herredømme over den, er ein mildt sagt naiv. Om me nokon sinne oppnår det er høgst diskutabelt. Det me derimot har herredømme over er det me mennesker sjølv skaper, vårt samfunn, vår verden, vår kvardag.

Ingen med eit minimum av nedmenneskelighet i seg kan hevde at naturkatastrofar som den me nettopp har vore vitne til er noko ein ønsker skal oppstå. Ingen planlegg eller legg opp til dette med

viten og vilje. Dette er tross alt naturfenomen me ikkje rår over og som oppstår med varierende mellomrom, nokre meir forutsigbart og regelmessig enn andre. Noko ein kan gjere er er å ta sine forhåndsregler, rette seg inn etter naturens svingningar og sette i verk forebyggjande tiltak. På den måten kan ein i det minste minske omfanget av konsekvensane slike naturfenomen vil kunne ha på oss. I etterkant av tzunamien har mange påpeika at eit bedre varslingsystem kunne ha redda mange menneskeliv. Utbygginga av eit nytt system er då også i gang i det Sørindiske havet. Når det gjeld det som mennesket skaper, samfunnet, er me i ein ganske annerledes situasjon. Overgrep blir begått med fullt overlegg og me påfører kvarandre bevisst skade. Urettferdighet og ulikheter blir satt i system og utnytting og undertrykking er utbredt. Heldigvis har me her den unike muligheten at me kan hindre desse ulykkene å oppstå i det heile tatt. I motsetning til naturen, som me til sjuande og sist må innrette oss etter, har me her sjansen til å forme samfunnet akkurat slik me vil ha det. Korleis me oppfører oss ovanfor kvarandre er det naturlegvis kun me som står til ansvar for. Dermed er det også viktig å være sitt ansvar bevisst.

På samme måte som me sikrar oss mot naturens overgrep, må me også sikre oss mot menneskelige overgrep. Etter dei grufulle brudda

på menneskerettighetane gjennom den andre verdenskrigen blei det klart at ein trengte ein samla eller felles internasjonal beskyttelse av desse. Til no hadde forvaltning av rettigheter kun foregått innanfor dei ulike lands grenser og på dei ulike makthaverane sine premisser. FN, fredsorganisasjonen som nylig var skipa, tok på seg denne oppgåva og 10.desember 1948 vart FNs Verdenserklæring om menneskerettighetane kunngjort. Etter rundt 20 års arbeid, stod på sekstitalet tilslutt eit internasjonalt juridisk bindande regelverk klart. Konvensjonen om politiske og sivile rettigheter og Konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter blei resultatet av dette.

Ved hjelp av bla menneskerettighetsarbeid kan me alle være med på å demme opp for overtramp og urettferdighet rundt oss. Me har i dag varslingsystem og sikringstiltak som er med på å motvirke dette og i minste fall reduserer omfanget, men i likhet med f.eks rassikring trengs det også her vedlikehald for at det skal være ha ein reell effekt. Alt som trengs for den jobben er å engasjere seg og vise solidaritet. På visse vestlandsveier som snor seg under stupbratte fjellsider har ein ofte ein hang til å sjå oppover i frykt for ras. I samme grad er det også sunt å ha ei kritisk haldning til det som skjer i samfunnet og verden rundt oss. Ein bør være

Tromsøstudentenes Idrettslag

Spalte for sportslige resultater og annet smutt og godt som skjer i klubben. For med info og TSI, se: <http://uit.no/tsi>

Klubben som kan sin kata

Hva møter en fersking på karatetrening? Kanskje et jernansikt som bjeffer kommandoer om armhevinger på knokene? Heldigvis ikke.

Tekst og foto FRODE SKARSTEIN

– Arne er her! En lett nervøs blanding av forventning og uro brer seg gjennom de 10– 12 hvitkledde som har møtt opp på KRAFT til årets første trening i Shorin Ryu Karateklubb.

Ferskingen

Ny i klubben, med ubrukt gult belte fra trening ved en annen klubb i fjor høst, begynner hjernen kjapt å konstruere ubehagelige bilder av et jernansikt som gjennom testosterondryppende kommandobjeff pisker oss gjennom uendelige armhevinger på knokene. Kanskje jeg heller skal komme neste gang.. Kaffebønna er fremdeles åpen...

– Æ har nå skada ryggen i romjula, sier Sensei Arne Brendeland beroligende lavmælt, idet klassen stiller på linje foran ham, fordelt fra

lave til høye belter fra venstre til høyre. Hele spekteret av beltefarger er representert på denne treninga, fra ferskinger med gult belte som meg via oransje, grønne og blå, til brunt og et par andre svartbelter.

Slå din imaginære fiende

Oppvarmingen begynner enkelt med rolig jogging frem og tilbake på hver vår linje i hallen, men så legges forskjellige øvelser som enkle slag og spark til i oppvarmingen, og jeg skjønner at oppvarming faktisk kan være artig! 20 minutter senere glir vi over i mer formelle kombinasjoner av slag og spark. Masse gjentakelse av vitterlig enkle bevegelser. Kjedelig? Nei! Og så slitsomt det er å slå og sparke på din uslæelige imaginære fiende! Svetten renner – her forventes innsatsvilje og fokus! Etter 20 minutter med repetisjon av kombinasjoner av blokkeringer, slag og spark er jeg så sliten at jeg knapt kan løfte armene over hodet. Det føles bare deilig!

Ka e Kata?

Alle på trening har varierende grad av erfaring og du har alltid noen på samme nivå som du kan identifisere deg med, samtidig som mer erfarne utøvere alltid er villige til å gi tips

og å forklare ting underveis. Etter gjennomgang av et par Kata, som består av teknikker og bevegelser i et fast mønster – bindeleddet mellom grunnteknikker og kampsituasjoner i karate, er treningen over, og vi strekker ut. Puh! Dagen etterpå

forteller stive muskler så altfor klart at det var en lang juleferie!

Har du lyst å prøve karate? Vi har nybegynneropptak ut januar. Mer info: <http://shorin.superserveren.no> eller ring Glenn på 975 99320.

International Student Union

Happy new year 2955!

In the Tamazgha land (North Africa) they dont say “happy new year”, but Aseggas Ifulki! And the year they welcome is not 2005, but 2955.

Commentary by wAZIZ BERDAHAM

Yennayer 2955 is the Amazighe New Year, in Tamazight (the Berber language) and was celebrated on January 13th, 2005.

The Amazighe Calendar

In early history, Imazighen (Berbers) never invaded other foreign lands, like the Romans. But some of their Libyan descendants found an indirect strategy to take over the throne of the Pharoanic dynasty. And when one of these Libyan descendants, Shoshenk, took the throne of Egypt in 950 BC, it was considered such a great achievement that it marked the beginning of time, according to the Amazighe calendar. Each year Imazighen in all

the Tamazgha land (North Africa), still struggling for their cultural and linguistic identity, celebrate this event marking the beginning of a new year.

This commemoration of Yennayer (January) takes place on the evening in parts of Morocco and neighboring areas, though the rituals differ slightly from place to place.

Celebrating year 2955

This celebration is marked by a ritual meal where all the Amazighe families sit around one big bowl of a traditional dish called couscous made out of wheat flour turned to small grain, also known as the pasta of North Africa. Places are set with spoons and plates, even for those who are not present, like the sons in exile or the married daughters. It is very important that the meal is rich and plentiful with about seven different vegetables to let bode a year of abundance.

The Amazighe calendar is based on the cycle of seasons. Yennayer marks the end of plowing and the middle of the humid season. The first day

of the year, known as “Thamurth n’ Seggas” – “The door or the opening of the year” – is a critical day of the year as it announces the return of the winter solstice with the progressive lengthening of days.

The Amazighe calendar thus reflects the fact that Imazighen, like so many other peoples in the Mediterranean, were agricultural societies. Also, Imazighen share January 13th as a day of celebration with the Orthodox New Year.

The old lady

Amazighe mythology calls Yennayer “Hagouza” or “Ladjouza”, meaning “the old lady”. It is based on a legend where an old woman believed that winter was over because of the sunny days and mocked winter. In his revenge, the furious god Yennayer, borrowed a day in February and caused a storm that took the old lady by surprise.

A Romanian legend tells a similar story about a woman called Baba Dochia, who left home with her sheep to go up the mountain (something

usually done at the end of spring like they do with the reindeers here in Sapmi). The woman started to leave her coats behind, every day one coat, because she thought the weather was too warm. The day she took her last coat off, a strong wind started and the temperature dropped, making the lady freeze to death along with all her sheep. Eight days in March, when the weather is said to change easily, are called up after her – Babele (the old ladies). There is even a group of rocks with the same name, which is said to be her frozen remains.

Thus, cultures and beliefs are not as different as we might sometimes think. The culture clashes that our world is experiencing could be avoided if we believe that we have more in common than we have differences.

I hope none of you mocks winter like the old ladies here in the arctic when the sun returns. The arctic Gods might have a strong revenge and we might have two meters snow in April..

Student Pluss

Student Pluss

- full pakke for **20 kroner** måneden

Studenter har to hovedkrav til en god bank. Den skal være billig å bruke, og den skal være enkel å bruke. Kundeprogrammet Student Pluss er begge deler - og har i tillegg en del andre fordeler. Noen er nevnt her, alle finner du på www.fokus.no

- Ingen årsgebyrer
- Gebyrfri regningsbetaling
- VISAkort - gebyrfrie varekjøp over 200 kroner
- Innboforsikring
- Reise- og avbestillingsforsikring
- MasterCard kredittkort - gebyrfrie varekjøp
- Mulighet for Førstehjemslån med inntil 100% finansiering

Fokus **Bank**

Et ærlig forsøk

Terje Holtet Larsen
Fra et mislykket
forsvinningsforsøk
Kolon Forlag, Oslo 2004

BOK *Fra et mislykket forsvinningsnummer* er nok ei bok som kommer til å forsvinne ganske raskt fra hukommelsen. Men om den sitter er det

nok på grunn av sin besynderlige

form. Terje Holte har tidligere gitt ut 2 novellesamlinger og seks romaner. Han vant liketil Gyldendals Legat i 1996. Men dette er ingen innertier.

Sjangeren er ikke noveller, men fortellinger med en åpen struktur. Fortellingene er tamme og fenger ikke. Det er rett og slett vanskelig å forstå hva forfatteren ønsker å formidle. Men en historie skiller seg ut, *Hvist det er greit at jeg tar av meg skoene?*

Denne underlige fortellingen skildrer en mann som uten å vite hvorfor går inn til damen som bor under han. På vei hjem fra sin daglige spasertur,

oppdager han at døra er åpen og ingen er hjemme. Han har ofte hørt på lydene hennes, fantasert om hva hun gjør og hvem hun er. Og så står han plutselig her, i leiligheten hennes. Huset lukter rent og han konstanterer at husværet er svært likt hans eget, endog noe mer hjemmekoselig. Scenariot er noe bisart, han titter i skuffer og sammenligner utsikt. Hovedpersonen trer inn i hennes liv, et kort øyeblikk.

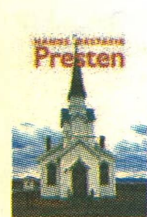
Han sovner på sofaen. Med ett

våkner han av dørklokken. En mann med dokumentmappe står på døra. Han inviterer herren inn, og byr på kaffe. De småprater litt. Så, like fort som han gikk inn, forsvinner han ut og tilbake til seg selv. Opp i egen leilighet for å lytte, på henne. Boka misslykkes ikke helt, den gjennomfører et vellykket forsvinningsnummer.

Tekst THERESE-MERETE M. LINDSETH

Språksterkt, men stillestående

Hanne Ørstavik
Presten
Forlaget Oktober, 2004

BOK Liv flytter som nyutdannet prest til en liten kystby i Finnmark. Hennes valg beror på et impulsivt ønske om å flykte fra sitt nåværende liv i Tyskland i håp om

å starte på nytt. Hennes tilknytning til Finnmark er likevel ikke helt fraværende; som doktorgradsstipendiat i teologi arbeidet hun med sameopprøret i 1852.

Vi møter henne når det har gått et år. Hun bruker mye tid på å reflektere over presterollen og hvordan hun utfyller den. Og hun er ikke nådig med seg selv; "Hva var det jeg hadde trodd, at ved å reise til den andre enden av kartet så skulle jeg komme til den andre enden av meg selv? Til noe i meg som er godt og varmt og elskelig?" Der hun ønsker å være imøtekommende, inderlig, varm og åpen, framstår hun som hard, kald, lukket og utilnærmelig. Hendelsene i nåtiden, som når ei jente i bygda tar

selvmord, gjør at fortiden innhenter hovedpersonen, og disse tilbakeblikkene forsterker hennes dårlige samvittighet. Hun føler seg utilstrekkelig som prest, men også som menneske, særlig fordi hun ikke klarer å være der for dem som betyr mest for henne. Dette gjør henne deprimert og søkende, og gjør henne i enda mindre grad i stand til å være en støtte for menneskene rundt seg. Hvorfor gav jeg ikke den klemmen? Hvorfor stilte jeg ikke de rette spørsmålene? Hvorfor føles det som en mil, når hånden ligger like ved? Hanne Ørstavik illustrerer disse dilemmaene konkret og personlig.

De konkrete beskrivelsene av nåtid og Livs erkjennelsestrang er det som driver fortellingen framover, mens de vekselvise tilbakeblikkene til sin egen doktorgradavhandling og til skildringene av fortiden kan føles som avsporinger. Disse er med på å beskrive hovedpersonens sinnstilstand, og man får en forståelse for hennes handlinger, men med de mange oppbruddene i historien er det lett som leser å miste fokus.

Da historien er ganske stillestående er det først og fremst språket og de detaljerte skildringene som gjør denne boka til spennende lesning.

Tekst LISA HALVORSEN

Flott fortalt

Frank A. Jensen
Lengselens år
Forlager Nord, 2004

BOK Seljenes skal gjøres om i all evighet; hver en furukoll skal knuses, skogsvann tappes ned til tørre grushauger og hvor orren buldrer skal det

brytes vei og lages dype sjakter for å mette rnkjeften.

Slik begynner Frank A. Jenssens andre roman som handler om industrialiseringa av den lille nordlandsbygda Seljenes. Seljenes minner ikke så rent lite om forfatterens hjembygd, Kjølsvik, hvor sementfabrikken enda den dag i dag er hjørnesteinen.

Jada, temaet høres gørr kjedelig ut, men du verden for noen historier og skjebner. Forfatteren får fram et usedvanlig rikt persongalleri med et

mylder av figurer og opptrinn. Formann og arbeidere, samer og nordmenn, presten og bonden, Gud og demoner og ikke minst kjærlighet og utroskap. Og fortelleren som framstår som en slags Gud Fader med sitt lett ironiske blikk på menneskets lengsler.

Det er ikke fritt for at man tenker litt på Hamsuns verker når man leser boka. I Markens Grøde er Isak Sellanraas løsning å vende tilbake til naturen. Men på Seljenes vender folket fra det usikre slitet med fisken til det sikre slitet på fabrikk. For presten Arhtur gir ikke det noe svar på lengslene og naturen blir ikke hans løsning, men hans slutt. Seljenes får altså sin sementfabrikk, og plassen får med det både embetsmenn og arbeiderklasse, og skildringen omhandler også organiseringa av en ny samfunnsklasse. Få gjør dette bedre enn Jenssen, som briljerer med noe som kun kan bygge på grundig kildearbeid. En utmerket gjennomført nordnorsk dialekt gjør også sitt til at fortellingen virker svært troverdig.

Tekst OLE-KRISTAN S. LOSVIK

Utropias nye matspalte inneholder billige mattips i en fei. Kan også inneholde spor av nøtter.

Matnyttig

STUDENTMAT: Suppe – enkelt, godt og billig.

Bli en suppegjøk!

Tekst THERESE M. LINDSETH
Foto OLE-KRISTIAN S. LOSVIK

Mens vinden blåser sur og kald rundt universitetet trakk Utropia inn på et varmt kjøkken med en misjon: Hjemmelaget suppe. Hybelmat har som kjent en tendens til å bli noe ensformig, og det skal ikke store innsatsen til for å lage noe annet enn Grandis til middag. Her er hva du trenger:

- 2 bokser hermetiserte, hakkede tomater – 14 kr
- ½ pakke matfløte – 7 kr
- 1 finhakk, gul løk – 2 kr
- 2 blokker grønnsaksbuljong – 3kr
- Vann, etter mengden buljong, ca. 7,5 dl
- Litt smør til å steke i
- Salt og pepper
- Basilikum, timian eller oregano
- 2 tomater til servering – 6 kr

Totalt: 1 liter god suppe til den beskjedne sum av 32 kroner

Slik gjør du:
Brun løken i en kasserolle, la den bli gyllen. Tiltsett deretter to blokker grønnsaksbuljong og la det koke opp. Ha i de hermetiserte tomatene og la suppa koke opp. Ha i krydder og eventuelle urter og la suppa småkoke i 15–20 minutter, smak den til underveis. Mot slutten av koketiden rører du inn en halv pakke matfløte.

Slik gjorde Utropia:
– Har du ei fjøl? Utrykket *jo flere kokker jo mer søl* begynner å vise seg, mens Utropias tre ivrige koker samles på kjøkkenet. Etter å ha grått en skvett er løken i gryta og vi har fortsatt alle fingrer i behold. Suppe lager egentlig seg selv. Det er litt uenigheter om forholdet mellom supperøringen. Setter den seg fast hvis man ikke rører?
– Ikke om du har teflon-gryte, kommer det fra utstyrsnerden.
– Du, det e aluminium og titan som gjelder, protesterer den ellers så sindige trønder'n som nå ser rødt. Vi lar rørespørsmålet ligge og heller istedenfor i de hermetiserte tomatene.
– Ikke sprut på mæ, den røde, fyldige tomatpruten står høyt, skriker en av kokkene. Noen har visst skrudd plata opp i håp om å bli fortere ferdig...
Klok av skade, skjønner vi det er lurt å passe på varmen, suppe trenger ikke å trollkoke fordi tomatflekker på gardiner og klær er ikke å anbefale. Etter at suppa er krydra, lar vi den bare putte litt mens vi deler de to tomatene i båter, som vi skal ha på fatet rett før servering. Og da er det bare å røre inn matfløten, dekke på bordet og servere. Bon appetit på 20 minutter!

Hørt over suppegryta:
– Mmmm, dette var godt.
Smattelydene lar ikke vente på seg.
– Bedre enn posesuppe! Ikke noe vondt om Toro altså...
– Dette må jo være bra lunsj som man kan ha med på termos.

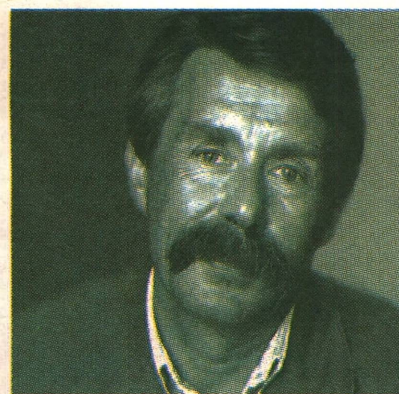
Diktar Arild er død

Eit par dagar før me ringte jula inn, kom den sorgtunge meldinga om at dikteren Arild Nyquist er død. Med hans død er ei av dei mest mangfaldige stemmene i norsk litteratur stilna.

Tekst Askild Gjerstad
Foto Aschehoug

Det styggaste ein kan sei om Arild Nyquist sitt forfattarskap, er at

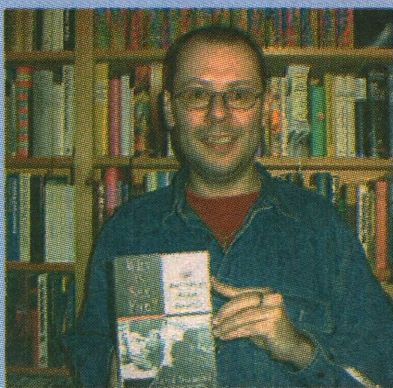
bøkene hans er ujevne. Det er langt frå alle 40 bøkene som når opp til den Arild me kjenner på hans beste. Når det er sagt, er dei gode og tunge stundene me har hatt i Arild si verd såpass minneverdige, at me forlengst har tilgitt han den håndfulle middelmådige og dårlege bøker han har skrive.

Den lesaropplevinga i Arild si verd som for mange av oss sit sterkast i, er den svært personlege romanen "Ungdom". Boka er ei ein sjølvbiografisk forteljing om Arild Nyquist sin eigen oppvekst og ungdom, og den er ei av dei svartaste lesaropplevingane ein kan finna i nyare, norsk litteratur. Når det er sagt, er det likevel viktig å nevna at det er dei varme, gode og humoristiske stundene det er flest av i Arild sine bøker. Eg vågar meg fram på med at han må vera ein av dei største humoristane i norsk litteratur, spesielt kjem dette til syne i lyrikken og i kortprosaen. Uheldigvis har eg har aldri kome meg til Lofoten, men likevel regnar eg forteljinga "Vin i Kabelvåg" som ein av mine minnerike

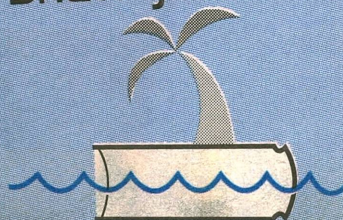
opplevingar her i landsdelen. Det er også verd å hugsa på at Arild Nyquist skreiv naive og litt absurde romanar på -70-talet. Over tju år seinare vart Erlend Loe den kule og nyskapande forfattaren fordi han hadde funnet opp ein ny prosastil: Den naive romanen.

Arild Nyquist var kjent som ein av dei aller beste opplesarane i norsk litteratur. Heldigvis har han også gjeve ut 11 plater, kor ein kan høyra hans særeigne skrivestil framført på Arilds vis. Både som song og som opplesing. Det får vera trøysta for alle oss som aldri fekk sjansen til å treffa diktar Arild i levande live.

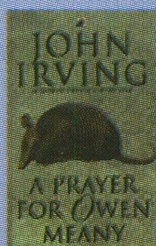
Hvorfor betale skjorta når skjulte skatter finnes i bokhyllene på UB? Utopia ber de ansatte finne godbitene.

Skattejakten

ANBEFALER: Karl-Heinz Valtl, Bibliotekar på avdelingsbibliotek for biologi og geologi

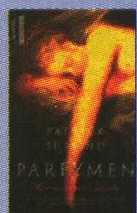
– Personlig synes jeg at de beste fortellerne kommer fra de engelskspråklige landene. Og her skiller de nordamerikanske forfattere seg særlig ut. En tradisjon som begynte med Mark Twain, og i dag finnes det en rekke fantastiske skribenter som pleier denne kunsten.

1. *A Prayer for Owen Meany* av John Irving (New York, Morrow, 1989)
John Irving er et eksempel på en av disse

nordamerikanske forfatterne som overrasker i nesten hver bok han skriver med underlige karakterer, pussige ideer og han utvikler en "suspense", som knapt finnes i de fleste kriminalromaner. Denne boka er min favorittbok, på norsk kalt "En bønn for Owen Meany". En gripende fortelling om vennskap og oppvekst i New England, som spenner seg fra femtiårene til slutten av vietnamkrigen. Til dels hysterisk morsom, med masse fine og komiske småepisoder og gode personbeskrivelser. Det er den mest spennende boka som kan tenkes fordi alt tilspisses til den dramatiske slutten... Anbefales på det sterkeste. En av de beste amerikanske romanene de siste 30 årene.

Plassering: HS 820(73) Irv

2. *Parfymen* – historien om en morder av Patrick Süskind (Oslo, Aschehoug, 1986)
Tyskland har

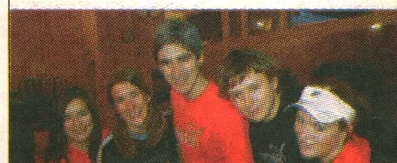
dessverre ikke så mange (levende) forfattere som er gode fortellere også. Men det finnes unntak. Dette er den nest mest suksessrike tyske romanen (kun *Blicktrommen* solgte flere eksemplarer) etter andre verdenskrig. En reise tilbake til Frankrike på syttenhundretallet, hvor leseren blir kjent med Jean Baptiste Grenouille. En underlig liten kar med enda mer underlige evner. Men jeg skal ikke røpe for mye, fordi historien er så velkomponert og gjennomtenkt på forskjellige nivåer: både en kriminalhistorie og en lattervekkende satire så vel som en kulturhistorisk fortelling. Kort og godt: det beste tyske roman på 30 år! Forresten: boken er den mest solgte i Russland etter Leninbibelen...

Plassering: HS 830 Sys

3. *Why is sex fun?* – *The Evolution of Human Sexuality* av Jared Diamond (New York, Basic Books, 1997)
Til slutt en

fagbok fra mitt avdelingsbibliotek. Evolusjon kan være noe meget spennende, hvis man skjønner det hele... Emnet er så mangfoldig og komplisert at mange er redd for å beskjeftige seg med temaet. Men det finnes heldigvis forfattere som har evnen til å framstille kompliserte ting på en enkel og likevel spennende måte. *Denne boka* er et glimrende eksempel på en lett forståelig, men likevel seriøs fagbok. Hvis du lurar på spørsmålet "What are men good for?" – her får du svaret! Og mye mer. Liksom seksualundervisning for voksne.
Plassering: RMHibg 599.-151.214 Dia

Studentanskipningen i Tromsø
Kraft
STUDENTIDRETTSHALLEN

Velkommen til Kraft

Ann Kristin og Sigrid (aerobic), Jørgen (ruteskruing), Bjørn (klatrekurs) og Mari (spinning) ønsker alle studenter og ansatte velkommen til Kraft treningssenter. Vi tilbyr høy kvalitet på både instruktører og utstyr til byens desidert rimeligste priser. Samtidig har Kraft et stort mangfold i treningstilbudet, som blant annet omfatter klatring, spinning, aerobic, kondisjonstrening på apparater, styrketrening, hallaktiviteter og utleie av ski, sykler og nordic-walking-staver. Tips: Mandager, onsdager og fredager fra kl. 14.00 arrangeres fotball i idrettshallen. Alle som er kraft-medlemmer kan delta når de selv ønsker. En god mulighet for de som kun ønsker å spille fotball.

Student: År: 1.500 kroner
Semester: 850 kroner

Ansatte ved UiTø, HiTø: År: 1.800 kroner
1/2-år: 1050 kroner

AEROBIC TIMEPLAN SOM GJELDER FRA 10. JANUAR – 3. APRIL 2005

TID	10-22 MANDAG	7-22 TIRSDAG	10-22 ONSDAG	8-22 TORSDAG	10-20 FREDAG	12-18 SØNDAG
14.00						Power yoga Lena/Maria (1,5 t)
14.15		Step/styrke Sigrid (1t 15 min)				
16.00	Step 2 Ann Kristin	Aerobox Sigrid	Aerobic 2 Lene	Atep/styrke Ann-Mari	Aerobox Tina	Kraft/kombi AL/AK/S (1,5 t)
17.00	Pump Ann Kristin	Danceaerobic Tina	Pump Lene	Power yoga Maria (1,5 t)	Pump Yonas	
18.00	Aerobic/styrke Mari	Pump Tina	Kondisjon Lene			
19.00	Power yoga Lene					

SPINNING

TID	10-22 MANDAG	7-22 TIRSDAG	10-22 ONSDAG	8-22 TORSDAG	10-20 FREDAG	12-18 SØNDAG
07.10		Mårraspinn Ann-Eva				
13.00			Spinning 2 Siren			
16.00	Spinning 2 Antigone	Spinning 1 Siren			Spinning 1 Bengt-Ove	Langspinn Guro/Siren
17.00	Spinning 1 Mari	Langspinn Bengt-Ove/Inger-Lill	Spinning 1 Antigone	Intervall Jan Inge	Spinning 2 Siv	
18.00	Spinning 2 Guro		Spinning 2+ Mari	Spinning 2 Inger-Lill		
19.00	Spinning 1 Siv	Spinning 2 Trude				
20.00						

NB! Påmeldingslistene til de ulike timene legges ut et kvarter før timen starter!

ASGIATOS: Stilte opp for flomofrene.

Litt solidaritet. takk 3

Støttekonsert for flomofre driv, 12.januar

Konsert Lokal var knapt halvfull da Redd Barna, Norsk Folkehjelp, Kirkens Nødhjelp og Flyktningerådet samlet lokale og internasjonale musikere på driv onsdag 12. januar. Trekk fra presse og artister og det var ikke mange igjen som fant veien til denne støttekonserten, mest på grunn av manglende markedsføring. Konserten ble lappet sammen på rekordtid, organisator Siri Therese

Thuen hadde ingen problemer med å få bidragsyttere, flere band tok på eget initiativ kontakt for å få bli med. Så raskt gikk det, at publikum kanskje ikke fikk det med seg, eller kanskje er folk allerede mettet på Tsunami-katastrofen. Norges Røde Kors glimret med sitt fravær, og igjen ble det murret om arroganse og liten samarbeidsvilje fra den absolutt største aktøren på nødhjelp i Norge. Selv med manglende oppmøte går 13 200 blanke kroner til ofre for flodbølgen, noe som indikerer rundt 90 betalende publikummere totalt. Det er mulig at konsertopplevelsen hadde blitt bedre med noen færre

musikalske innslag. Badger startet allerede før klokken ni, og Rik&Berømt rundet av drøye tre timer senere. Da hadde i alle fall Utropias utsendte fått sitt, både av musikk og av andre kulturelle innslag. Amanda Roynesdotter overasket med sin følelsesladede dans, det er flott med artister som våger å bevege seg utover scenen når det er mulig. Assosiasjonene går til stage-diving, om enn Agiatos musikkjanger ikke gjør det. Alt i alt en hyggelig konsert for et godt formål.

Tekst og foto INGILD BUHAUG/
AGNIESZKA BRZYCKA

Real Ones.

Real Boring 2

Real Ones
Home with the Girls in the Morning
Breaking records

Record It's a little challenging to try and describe something you've never heard before to someone else, who, with a high degree of certainty, has never heard it either. To start with we could say *Home with*

the Girls in the Morning is not a classical pop album. Think of African, Indian and Irish folk songs, mix them together with some east-European rhythms and the outcome is the Real Ones' music style. One could think it sounds interesting, but it is not. In this new release one can find radio-friendly singles such as "She's got me good" with kind of catchy lyrics, but also really boring combinations of country elements in "Orlando" or "Stranger".

Harmonicas, mandolins, steelgitar, electric guitars and accordions. All can be found here in a terrible blending. The combination of instruments does not surprise. If you have heard the previous release of this Bergen band, "This is camping", you will get more of the same in this new record. It is too monotonous and smoothly produced to make any kind of lasting impact. Real boring.

Tekst VICTORIA GONZALEZ

Lavmælt intensitet 5

The Hillstone Halos
Sunlit
Big Dipper Records

plate Når man spiller i mange band av den harde og brutale sorten kan det oppstå et behov for å ta det helt ned i blant og gjøre mer lavmælte ting. Ole Petter Andreassen (Cumshots, Black Debbath, Thulsa Doom) har hatt behov for å avreagere på denne måten og derfor så The Hillstone Halos dagens lys i 2002. *Sunlit* er bandets debut og har fått mye blandet mottagelse i norsk presse.

Flere av låtene er lange og tempoet (med noen få unntak) er så lavt som det kan bli. Så for mange kan plata oppfattes som en tålmodighetsprøve, og ja, plata krever tålmodighet og evne til å lytte. Det er ingen bakgrunnsplate dette. Men har man gitt plata noen runder kan man finne mye flott og vakkert her. Foruten Andreassen på vokal og gitar består bandet av Anne Liv Tresselt (Bronco Busters) på trommer og vokal, Tommy Reite (Cumshots) på bass og Inge Svege (Thulsa Doom og Minor Majority) på orgel og munnspill. Andreassens og Tresselts stemmer står svært godt til hverandre og Sveges orgel er mektig og setter sitt preg på plata og fremhever

de gode melodiene. Produksjonen er god, og lyden veldig nær. Det kan virke som Andreassen står og nærmest hvisker låtene i øret ditt. Tempoet er lavt, men intensiteten høy. Coveret er preget av høstløv, men plata er som skapt for norske vintre. Sofa, ullteppe, peis, solbærtoddy er noen stikkord. *Sunlit* har i undertegnede ører blitt en plate å bli glad i, en plate som griper tak og aldri slipper. En debutplate det skal bli vanskelig å overgå i 2005.

Tekst GLENN FAGERVIK

Musikkomentaren En god sak?

Å gi støttekonserter til inntekt for et humanitært formål har blitt gjort i mange tiår. Sultekatstrofene i Afrika på åttitallet skapte mange bevegelser som for eksempel, Band Aid, Live Aid og Sammen for livet. Plater og konserter i hopetall. En gjeng med europeiske heavyrockere ga ut singelen Sport Alive etter tragedien på Heyssel Stadion i Brussel i 1985 i europacup-finalen mellom Liverpool og Juventus. Ofte er det forskjellige organisasjoner som tar initiativ, noe den årlige TV-aksjonen er et eksempel på. Musikere og kunstnere har alltid stilt opp gratis når det er noe de har tro på. Men i tiden etter flodbølgekatastrofen i Asia har det tatt av med både konserter og plateprosjekt i den forbindelse. Og det er flott. Men det jeg stusser over er når det blir nærmest en konkurranse i å være først. Å lage en låt om en naturkatastrofe en uke etter tragedien er i overkant hastverk, synes jeg. Bli det gjort av idealisme eller PR? Det er et touchy tema fordi man da tviler på folks hensikter og det skal man ikke gjøre. Vamps Øyvind Staveland tok opp problemstillingen og fikk pepper for det. Og hvor mye avkastning gir en plate til inntekt for saken, når selskapet og butikkene tar sin del av kaka? Men for all del, de som stiller opp gjør det jo fordi de mener det rett, men hvor mange gjør det for å få litt blest rundt seg selv? Forhåpentligvis ingen, men man vet aldri.

Dette er ikke ment som en kritikk for alle støttekonserter som blir holdt om dagen, de er viktige, men mengden av slike konserter kan fort bli så stor at folk blir mette og oppslutningen minker etter hvert som flere konserter holdes. Og hvor er støttekonsertene til ofrene for folkemordet i Darfur, og borgerkrigsherjingene i Kongo? Hadde disse konsertene i Norge blitt holdt hvis ikke så mange nordmenn var berørt? I skrivende stund holdes det en konsert til minne om en av Norges mest betydelige jazzmusikere. Sigurd Køhn (bl.a. The Real Thing og Lava) og hans sønn er fortsatt savnet etter flodbølgen i Phuket. Musikerkollegaene hans holder konsert med de konstellasjonene han var en sentral del av, uten hovedpersonen selv. Garantert en sterk og gripende opplevelse og viktig bearbeidelse for alle de involverte, både musikere, familie, venner og publikum. Her er alle de involverte personlig berørt og det å stille opp er et tegn på evig vennskap. Undertegnede møtte selv Køhn etter en konsert med The Real Thing på driv for halvannet år siden, og det er med sorg jeg tenker på at en av norsk Jazzhistories giganter er gått bort. Men det gjelder også alle de andre som er blitt rammet både i denne og andre katastrofer. Men det er lettere å sette ord på ting når det gjelder personer man har hatt et forhold til, på en eller annen måte.

Tekst GLENN FAGERVIK

Graffinert jazz

Jazzens veier er uransakelige. Den unge jazzpianisten fra Tromsø, Håvard Graff, viste seg som et levende eksempel på dette forrige torsdag. Sammen med to andre lovende talenter åpnet han Jazzklubbens vårprogram.

Tekst FRITHJOF EIDE
FJELDSTAD

Foto OLE-KRISTIAN S. LOSVIK

Med gårdsdagens konsert på Teaterkafeen friskt i minne, har Utopia greid å plukke en times tid fra Graffs tidsskjema.

Krydrer med jazz

Knoll og tott i Storgata er som vanlig sterkt befolket, men vi finner likevel et bord i et trangt hjørne: – Her har jeg faktisk aldri vært før, sier Håvard Graff (25) i det han vrenger av seg jakka som en hvilken som helst annen person.

Ute fyker kalde studenter, mødre med barnevogn og ellers alle andre mennesker i alle mulige aldre frem og tilbake i vinterværet. Men inne er det jazz og smooth. Han sitter med kaffekoppen, og jeg med en bakt potet. – Er du fornøyd med gårdsdagens konsert? Utopia legger til at i hvert fall vi er tilfredsstillt.

– Ja, bandet funka bra, og vi har jo bare hatt tre offisielle øvelser før denne konserten.

Bandet består av 24 år gamle Andreas Amundsen (kontrabass), Conrad Tracey (23 år) på slagverk og Håvard selv på piano. Håvard står også bak alle komposisjonene og arrangementene på repertoaret, med unntak av et stykke, som hans far lagde i den en gang kjente gruppa *Norsk Visegruppe*. Den har Håvard bare arrangert om og tilsatt litt jazzisk krydder.

Vennetrioen

– Hvordan kom dere sammen i denne trioen?

– Andreas og jeg har kjent hverandre lenge, fra musikklinja på Kongsbakken, og har lang musikalsk fortid i Tromsø. Conrad er en kompis fra Australia.

Etter videregående gjorde nemlig Håvard det utradisjonelle valget ved å studere jazz på det prestisjetunge *Victorian College of The Arts* i Melbourne. Dette valget viste seg å gi stor avkastning, både faglig og personlig.

– Ja, blant annet har min pianolærer derfra, Joe Chindamo, hatt uvurderlig betydning. Men da må også Tage Løf, som jeg gikk under på Kongsbakken, nevnes. I Melbourne følte jeg virkelig at mitt musikalske uttrykk utviklet seg enormt, og de rent tekniske ferdighetene mine ble mer eller mindre grunnlagt og utviklet seg for alvor der.

Men nå er pianisten tilbake i Norge og er aktivisert som student ved Universitetet i Oslo, hvor han skriver sin masteroppgave i musikkvitenskap om improvisasjon og kreativitet. Han er ikke helt sikker på veien videre, men ambisjonene er klare; å livnære seg som utøvende jazzpianist. Selv om dette målet henger høyt kan det virke som at dette talentet muligens har det som skal til for å slippe gjennom nåløyet.

Trolsk stemning

Konserten på teaterkafeen ga uansett en fyldig smakebit på hva Graff og trioens hans har høstet på sine ulike musikalske stier, og produktet

HÅVARD GRAFF: Tryllet fram en trolsk stemning på Teaterkafeen torsdag 13.januar.

har blitt interessant. Den unge komponistens klangbilde er preget av minimalisme, dissonans og spennende harmoniseringer. Samlet gir det oss et inntrykk av en litt lett, trolsk stemning.

– Det trolske har muligens en underbevisst forklaring i at musikken står som en svært sentral nerve i min familie, og folkeviser og folkemusikk kom inn med morsmelka. Dessuten har jo jazz og folkemusikk svært nære

bånd, konkluderer Graff forsiktig.

Til tross for at konserten som helhet ga mersmak, med morsomme, lekende temaer, interessante intervallsprang og mer eller mindre originale soloinnslag, så merket Utopia et tydelig forbedringspotensial i den nokså ferske gruppa. Og med så mange ulike inspirasjonskilder og store evne til å skape og samarbeide i kofferten, blir det svært spennende å se hvor disse musikerne ligger om ti-femten år.

Ansatte snurrer skiver

Utopia ba Ragnar Rasmussen, Førsteamanuensis i kordireksjon ved Høgskolen i Tromsø, å liste opp de ti beste låtene i platesamlinga si.

– Mine favorittlåter? Mitt konsum av musikkinnspillinger er, naturlig nok, ganske omfattende. Favorittene hører som regel til det til enhver tid forestående konsertrepertoar. Noen tidløse innspillinger går imidlertid igjen, uansett årstid. Dere skal få ti av dem, men det er håpløst for meg å rangere god musikk, så rekkefølgen må bli tilfeldig. Vi går i gang:

The Beatles – *Come together* fra Abbey Road
– Dette må da være tidenes låt?!?
Muligens

med unntak av.

Queen – *Bohemian Rhapsody* fra *A Night At The Opera*

– Når jeg hører denne låten i sin originalinnspilling, fylles hele jeg av en ren og ubesudlet lykkefølelse!

Sting – *This Cowboy Song* fra *Fields of Gold*

– En utrolig låtskriver, produsent og sanger, artist.

Bruken av Hammond B3 på denne låten trekker den langt, langt opp på min spilleliste. (Jeg unnlater forresten aldri å nevne

at jeg er den stolte eier av et slikt instrument! Saker!)

Monteverdi Choir/ Sir John E. Gardiner – *Johannespassjonen* av J.S. Bach

– Enkelte ting er bare evigvarende og beviser at det finnes underverker i verden ...

Jan Garbarek/Hilliard Ensemble

– *Officium*
– Trenger du et stykke langsom tid? Vær så god!

Eagles – *Wasted Time*, liveversjonen fra *Hell freezes over*

– Teksten er overfladisk helt til bunns, men Eagles er nå likevel mine gamle helter og Don Henley kan virkelig den greia der!

Diana Krall – *All or nothing* fra *Live in Paris*

– *Førr ei dame, sier jeg bare! Førr – ei - dame!*

Bruce Springsteen – *Born to run* fra platen med samme navn

– Gode, gamle Springsteen og legendariske E-Street Band nådde sitt kunstneriske høydepunkt i '75 med denne plata. Når jeg hører den er jeg plutselig 20 kg slankere og har mye mer hår!

Paul Simon – *Still crazy after all this years*, liveversjonen fra *The Concert in the Park*

– Paul Simon er en stor artist og poet. På denne innspillingen lokker Richard Tee frem fra sitt el-piano akkorder som vel strengt tatt ikke finnes, og Michael Brecker's saxsolo rører meg til tårer – hver gang.

Eddy Louiss/Michel Petrucciani

– *Conference de Presse Vol.1*
– Hammond B3-jazz av beste merke! Nevnte jeg at jeg faktisk eier et slikt instrument?

KRAFT: – Studenter generelt trener mer. Våre 2000 medlemmer trener mye og det er et voldsomt kjøp. Det er stor interesse blant studentene for KRAFT, forteller Tarjei Mathiesen, Idrettsjef på Studentsamskipnaden.

kinopublikummet, blir han straks opphøyd til en helt av familie og venner. Problemet er at kjæresten hans, Titzzi, blir gravid, noe Ibo ikke er klar for, eller, det påstår han i alle fall selv. En ting er å få filmkontrakt, men noe helt annet, og mye skumlere, er tanken på å måtte skifte bleier og trille rundt med barnevogn. Det blir ikke noe bedre av at Ibos far har vansker med å svelge at sønnen skal få barn med en tysk hedning. I tillegg kommer problemene onkelen har med både mafiaen og den greske konkurrenten over gata.

Kebab Connection har tatt for seg et viktig tema, og forsøkt å balansere på kanten mellom det morsomme og det alvorlige. Den er derfor vanskelig å plassere, siden den låner litt fra forskjellige sjangere. Anno Saul har likevel bevart en lun og nesten helstøpt steming filmen igjennom, blant annet fordi karakterne ikke blir for ensidige. Det er nemlig forholdene mellom hovedpersonene som får fokuset etterhvert som problemstillingene utvikles, og dette skaper dynamikken som driver filmen fremover.

Innslag med komiske western, eastern og action elementer fungerer fremdeles, selv om vi etterhvert har sett en del parodier, og da ikke minst, på *Matrix*. De er morsomme, men truer med å lage en dissonans som Saul akkurat greier å styre unna. Skuespillerne gjør en fin jobb, og i det hele tatt er det lite å irritere seg over i *Kebab Connection*. Den er faktisk like lettfordøyelig og velsmakende som den høres ut.

Text ANDREAS MYRVOLD

KILOROY adventure!
 Vi tilbyr over 600 forskjellige opplevelsesturer over hele verden

Safari i Kenya 8 dg	Dykkkurs i Thailand 8 dg
kr 4.020	kr 2.750

Kom innom oss for tips og råd til din neste reise!

Besøk oss i Strandgata 36
 www.kilroytravels.com

KILOROY
travels

Fett nok

2004 var året da den såkalte "fedmeepidemien" eksploderte i media. Men er studenter like flinke til å trene som de er nå, vil de ha liten bruk for fremtidens kjemiske fettsuging og slankepiller.

Text BENTE JENSEN
Foto ESPEN SANDBERG

Svettelukten river så vidt i neseborene der folk har samlet seg i spinningrommet på KRAFT. Det er mandag ettermiddag like før timen begynner, en av de mest populære treningsaktivitetene på studentenes idrettshall.

Nyhet 2004 Spinnerne, som alle ser ut som de er begynnelsen av tjuårene, tilhører en befolkningsgruppe som ikke er berørt av den såkalte "fedmeepidemien" som det ble skrevet og vist så mye om i 2004. Reportasjer viste leger og eksperter som ristet på hodet av bekymring, mens aviser og magasiner ga oss skrekktatistikken om hvor fet og lat vestens befolkning har blitt. Slikt skjer ikke over natten og var neppe breaking news, likevel var 2004 året da livsstilsproblemet i vesten for alvor kom i medienes søkelys. Kanskje var det dokumentaren *Super Size Me* som fikk spaltekilometerne til å rulle av sted og folk til å bli litt ekstra redde for å steke eggene sine i meierismør.

Hvorfor er to av tre amerikanere overvektige?, spurte regissøren Morgan Spurlocks seg selv og bestemte seg for å ikke spise noe annet enn McDonalds mat i en hel

måned og lage film om det. Og resultatet? For Spurlocks del la han på seg 11 kilo, hans kolestrolnivå steg fra 165 til helsefarlige 230, og han mistet sexlysten. Mest alvorlig var likevel at leveren hans begynte å ligne en alkoholikers, noe som fikk legene hans til å råde han til å gå av McDonalds dietten, uten hell, selvsagt. For McDonalds del så de seg nødt til å stryke super size alternativet fra menyen (selv om de nektet for at det var som en følge av filmen) og introdusere salater i stedet.

Svette studenter Timen begynner. I likhet med 30 prosent av nordmenn blir også disse unge spinnerne svette og andpustne tre timer i uken eller mer (SSB 2002). Riktignok er det flere menn enn kvinner i aldersgruppen 16-24 år, som er aktive. Likevel, regelmessig trening er noe av det som gjør at det er liten overvekt i denne gruppen, som dessuten har holdt seg stabil de siste ti årene. Men vil disse studentene som trener på KRAFT i dag fortsatt holde seg i aktivitet om fem år, 10 år, 30 år? Ja, konkluderer Odd Frank Vaage i en artikkel for SSBs *Samfunnspeilet* i fjor. – På alle alderstrinn er det flere aktive med høyere utdanning enn blant andre og flere som trener minst to ganger i uka. Blant personer i alderen 25 år og over er det betydelig flere med bare grunnskole eller videregående skole som ikke trener i det hele tatt, og færre som trener minst to ganger per uke enn blant dem med høyere utdanning, skriver Vaage. Og bra er jo det, siden mange med høy utdanning er parkert for PC skjermen hele dagen. Dette er også inntrykket Tarjei Mathiesen, Idrettsjef på Studentsamskipnaden har fått.

– Studenter generelt trener mer. Våre 2000 medlemmer trener mye og det er et voldsomt kjøp. Det er stor interesse blant studentene for KRAFT, forteller han.

Fremtidas slankemidler Men når tidsklemma presser og antall overvektige i Norges befolkning vokser slik det gjorde fra 1995 til 2002 med 5 prosent (fra 17 til 23 prosent) skjønner man at tallene ikke er like oppmuntrende for befolkningen som helhet. Ikke rart at forskere jobber på spreng for å utvikle slankemidler med en hurtigeffekt.

Forskning.no kunne for et par år tilbake melde at enzymet collagenase kan bli fremtidens svar på fettsuging. I februar i fjor kunne man så lese på de samme nettsidene om forsøket på å utvikle slankepiller av proteinet ZAG, som spiller en vesentlig rolle når kroppen bryter ned fett. Men det er en kaktus som finnes i det sørlig Afrika som det multinasjonale firmaet Unilever satser pengene på når de nå håper å utvikle fremtidens slankemiddel. Kaktusen, som nå blir sjeldnere og sjeldnere, har San folket spist av i generasjoner når det ikke var nok mat, for temme sulten. For den som foretrekker trening fremfor popping av piller for å bli litt lettere har Zimbabwes President Robert Mugabe kommet på en annen ide: invitere overvektige mennesker fra vesten til komme og jobbe av seg kiloene på gårdene som tidligere var eid av hvite Zimbabweanere... Hvis den tid kommer, kanskje Spurlock melder seg som prøvekanin og lager en oppfølger til *Super-size Me*?

Kilder: SSB, forskning.no, BBC, The Guardian Weekly.

HUNDEN BOMBON: Etter å ha hjulpet en kvinne med biltrøbbel får Villegas den store hvite Argentinske jakthunden Bombòn i gave.

Vakkert vesen 5

HUNDEN BOMBON

Argentina 2004

Regi: Carlos Sorin

Med: Juan Villegas, Walter Donado og Gregorio (Bombòn)

Spilletid: ca 90 min

FILM Det er dårlige tider i Patagonia provinsen i Argentina og den middelaldrende Juan Villegas har nettopp fått sparken fra jobben som mekaniker. Flink som han er med hendene, prøver han å selge håndlagde kniver, uten særlig hell. Men det er ikke hans egne initiativ på å få jobb, som til slutt løfter han ut av hans pengeløse tilværelse, men en serie av lykketreff. Etter å ha hjulpet en kvinne med biltrøbbel får han den store hvite Argentinske jakthunden Bombòn i gave. Plutselig er Villegas blitt hundepodderter av yrke, men ikke helt uten komplikasjoner når både mann og hund må tilpasse seg nye, uvante omgivelser.

Villegas overbeviser i rollen med samme navn, som den stilfarne og sjenerøse mannen som tar både dagen og hunden som de kommer. Men mens Villegas rollefigur er noe endimensjonal, er det Bombòn som står for overraskelsene. Den hvite kjempen av en hund ser farlig og snill ut på en gang; som en hund du ikke helt vet om du tør å klappe. Vil han bite? Klynke godlyder? Eller være totalt uinteressert?

Hunden Bombom er en film om tilfeldigheter og om lykketreff, om vennskap mellom mennesker og ikke minst, mellom en mann og en stor hvit hund. Stemningen i filmen er litt som hovedpersonen Villegas' vesen: behagelig.

Sorin har ikke lagd en film som er særlig morsom, ikke dramatisk og slett ikke skummel. Men han har lagd en vakker historie som fortelles på en subtil måte; en film som hører helt hjemme på TIFFs topp ti liste.

Tekst BENTE JENSEN

IKKE BARE MORO: Titz (Nora Tschirner) tar tyrkeren (Dennis Moschitto) ved hornene.

Turker i Tyskland 4

KEBAB CONNECTION

Tyskland 2005

Regi: Anno Saul

Med: Dennis Moschitto, Nora Tschirner m.fl.

Spilletid: 90 minutter

FILM Ibrahim (Ibo) er en ung og fremadstormende filmskaper som drømmer om å lage Tysklands første kung-fu film. I mellomtiden tar han på seg oppdrag fra sin onkel Ahmet, som driver tyrkisk kebabsjappe i stor stil. Etter premieren på Ibos første reklamespot på den lokale kinoen, og påfølgende kebabmani blant

Studentenes sosialtjeneste

Kurs- og gruppetilbud våren 2005

Ta ordet-gruppe

Har du vanskeligheter for å gripe ordet i grupper eller forsamlinger? Tilbudet har til hensikt å hjelpe studenter som har problemer med muntlige framstillinger i grupper.

Oppstart: 31. januar (6 mandagskvelder kl 1630-1930)

Påmeldingsfrist: 24. januar maks 12 studenter.

Selvutviklingsgruppe

En samtalegruppe for de som ønsker å bli tryggere sosialt og bedre kjent med seg selv i samspill med andre. Grappa møtes en gang i uken på kveldstid ut vårsemesteret.

Oppstart: 8. februar (12 tirsdager kl 1330-1530)

Påmeldingsfrist: 20. januar maks 8 studenter.

Samlivskurs (prep-kurs) *Nytt kurs!*

Tilbud til par som vil ligge i forkant av mulig problemutvikling i forholdet. Dere lærer bl.a. å forstå følelser og metoder for hvordan dere sammen kan takle konflikter. Det er et krav at minimum en av dere er student.

Oppstart: 17. februar (3 torsdagskvelder kl 1800-2200)

Påmeldingsfrist: 4. februar maks 6 par.

Sorggruppe

Samtalegruppe for studenter som har mistet nærstående personer ved dødsfall. Dersom du har spørsmål eller ønsker å delta i gruppa ber vi deg om å ta kontakt.

Kontinuerlig opptak.

Andre kurs-/gruppetilbud

Følg med på oppslag utover våren, det kan bli arrangert flere kurs og grupper enn de som er med her. Har du andre ønsker om gruppetilbud så ta kontakt.

For mer informasjon/påmelding, ta kontakt med Studentenes sosialtjeneste tlf 776 49050, e-mail: sosialtjenesten@sito.uit.no

Filmfredsprisen.

De nominerte er...

- El Cielito, Argentina
- Live-in Maid, Argentina
- Midwinter Night's Dream, Jugoslavia
- Turtles Ca Fly, Iran
- All Winter Without Fire, Sveits
- Days and Hours, Bosina/Herzegovina
- Ashes and Earth, Frankrike
- Beautiful City, Iran
- Blikket (Le regard), Norge
- The Game of Their Lives, UK

utgangspunkt i en historisk hendelse, som Kill Bill?

– Man blir jo revet med, og alle er underholdt av hollywoodfilmer, smiler Gakkestad. Spørsmålet er jo ikke å avskaffe vold i filmer, men å se på alternativer til vold og belønne kreativitet. Vi tror ikke at en film vil skape fred i verden, men det kan være holdningsdannende, sier Gakkestad. I fjor var det Michael Winterbottoms film *In this world* som juryen fant verdig til å vinne prisen, blant ni nominerte. Den norske fredsfilmpriens formål er "å øke kunnskap om emnene fred, vold, og kreativ konfliktløsning, samt skape levende og reflekterende dialog. Tiltaket skal også bidra til å vise at kreative uttrykksformer kan stimulere til både ettertanke og eget initiativ".

Et luftslott?

Jurymedlem og fredsstudent Alberto Valiente Thoresen tror ikke nødvendigvis at vold i film må være en negativ ting. Det kommer an på hvordan den fremstilles, men selv her er det skjær i sjøen. – På hver enkel film må man se hvilke meninger, intensjoner og rasjonaliseringer som ligger bak. Man har tre nivåer. Manusforfatteren, regissøren og skuespillernes intensjoner, og publikums opplevelse. Det gjør det vanskelig, men ikke umulig å finne ut av hva som er meningen med en film, sier han. Akkurat denne problemstillingen kom til overflaten på fjorårets festival da Babak Payami, regissøren av *Stillhet mellom to tanker*, sa at han ikke kunne se at fredsfilmpriisen skulle være i stand til å redusere eller forbygge krig, og at den derfor ikke burde deles ut, men heller stå som et slags utopisk symbol. På fjorårets seminar om fredsfilmpriisen kom deltakerne frem til at noe av poenget er at prisen skal være en oppmuntring til filmskapere om å lage filmer som berører de aktuelle emnene. Thoresen forteller at begrepet "fred" i den sammenhengen er vanskelig å definere, men at de som står bak prisen har en bred forståelse av ordet "konflikt", nemlig ikke bare som i "krig", men for eksempel på makro eller mikronivå.

Paneldebatt om film og fred

Tid: Torsdag 20. jan, kl 16

Sted: Utstusje, drilo, uloo, larsen og robb

Før ein rangel

Tekst ASKILD GJERSTAD

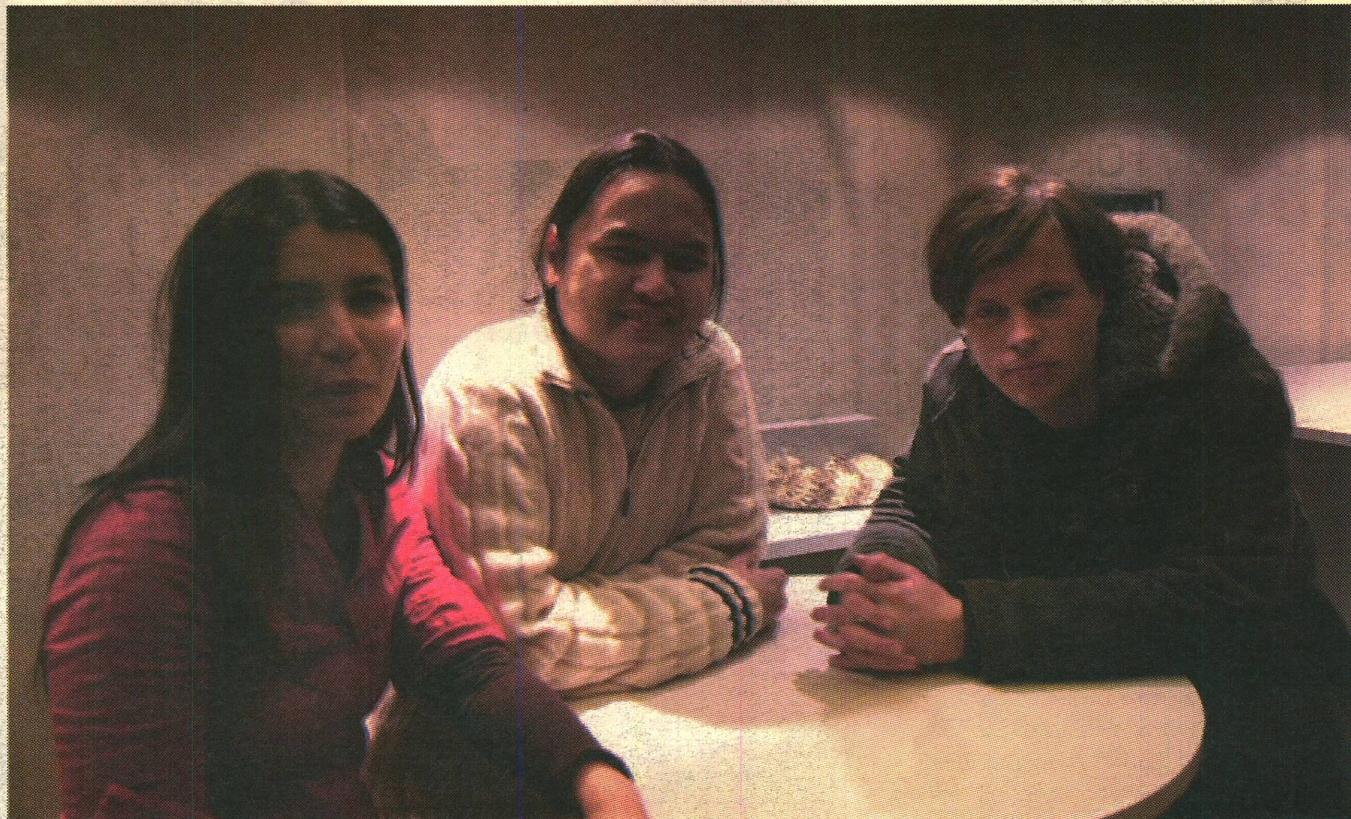
I kveld har eg kledd meg til fest. Denne veka fylles nemleg kollektivet vårt med folk. Det er tid for årets lengste rangel i Tromsø, og mange av våre næraste vener kjem langveisfrå for å vera med på festen. No skal det fyrst og fremst konsumerast store mengder film, men det er heller ingen løyndom at det kjem til å bli mange seine nattetimmar med flørt, filmsnakk,

dans og det som verre er.

For oss som bur her, er Tromsø ein særeigen by heile året. Den uendelege vinteren, det løyndomsfulle nordlyset, alle dei seine nattetimane på byen og det evige mørkret er berre nokre av bitane i bilete av byen som ikkje er heilt som andre byar. Men denne eine veka i året er det noko ekstra, nesten magisk over byen vår. Tromsø sydar av folk og film denne veka, kor enn ein snur seg i byen snakkes det film, drikkes det film, festast det film. Sjølv dei av oss som ikkje ber på nokon særskilt

godhug for filmmediet til dagleg, lar oss fanga av filmen og livet denne veka. Også me kastar oss ut filmdans.

I kveld har eg lagt kvardagens bekymringer og stress bak meg. Eg har kjøpt inn vin, eg har rydda rommet, eg har redd gjestesengene, og eg har kryssa av i almanakken at eg er opptatt dei seks neste dagane og nettene. No er det ikkje plass til Universitet, Utopia og trening i kvardagen min. Frå i kveld av blir det berre tid til filmfestival. Det er derfor eg har kledd meg til fest.

TIFF 2005: Tanya Lopez, Aryu Danusiri and Torgrim Ødegård are part of the Visual Cultural Studies programme.

Screening their exams

From the shell divers in Chile and a social-worker in India to the art of starting up a business in a conflict ridden area in Indonesia. UiT's graduate students of the Visual Cultural Studies screen their exam films during TIFF 2005.

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto ESPEN SANDBERG

Tromsø International Film Festival has repeated its co-operation with the University in Tromsø and the Visual Cultural Studies (VCS) and will show the exam films during the festival this week.

Film and anthropology

We met three students who screened their films on Tuesday, the first day of the festival.

Aryo Danusiri from Indonesia, Tania Lopez from Norway and Torgrim Ødegård from Norway. There are different reasons for students to choose VCS in Tromsø.

Tanya chose VCS because of her interest in both film and anthropology.

Tromsø is the only place in

Scandinavia where they offer the study. Her film is about the everyday life of three shell-divers on an island in the southern part of Chile.

Aryu was screening a film at a festival in Finland, and wanted to study VCS in Europe. He met students from both Tromsø and Manchester in England and found out Tromsø was a better offer. He graduated in anthropology in Indonesia before coming here. He is very happy with the possibilities here, and especially the equipment for filmmaking.

– We got the best one here, he says and he compares what they got here according to Manchester. His film

is about a young student who is establishing a small-scale enterprise in Western Papua in Indonesia, situated in the high political tension between the West Papuan people and the Indonesian central government for self-determination.

Torgrim was also studying anthropology and wanted to learn about the technical aspect of filmmaking. His film is about a social-worker working in the state of Maharashtra in India.

Always bring a camera

When the students are on fieldwork they always bring a camera. How is this affecting the fieldwork when there is always a camera involved?

To me it was great. When you have a

camera, it's very obvious that you are the observer, says Aryu.

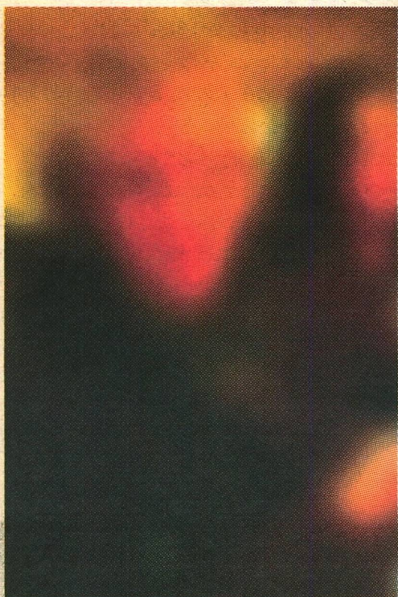
– When you go some place with a camera people understand your purpose. And it's nice to have something concrete to do. The boys in the house where I was staying was also interested in filming, so they helped out with the filming, says Torgrim.

– In my film, people were very sceptical. Some people thought that I could sell the film and get a lot of money, and they would get nothing, says Tanya.

Unique program

The Visual Cultural Studies is a scientific, communicative and educational programme given by the Social Faculty at the University of Tromsø. The programme emphasises film as an imperative tool in gaining access to knowledge relevant to researchers involved with the humanities and social sciences. Students and researchers working with different social groups and diverse societies film every-day events. The filmed material is then used as a starting point for discussions between scientists, students and subject, it says on the faculty homepage. Half of the students are international, the other half are Norwegian.

TEKST: ASKILD GJERSTAD

Ute av Fokus

La meg først slå det fast: Fokus kino har potensiale til å bli Norges beste. Men da må det gjennomføres en del utbedringer. For det er trist hvis kinoopplevelsene skal bli ødelagt til tross for strålende lerret, lyd og kinoseter.

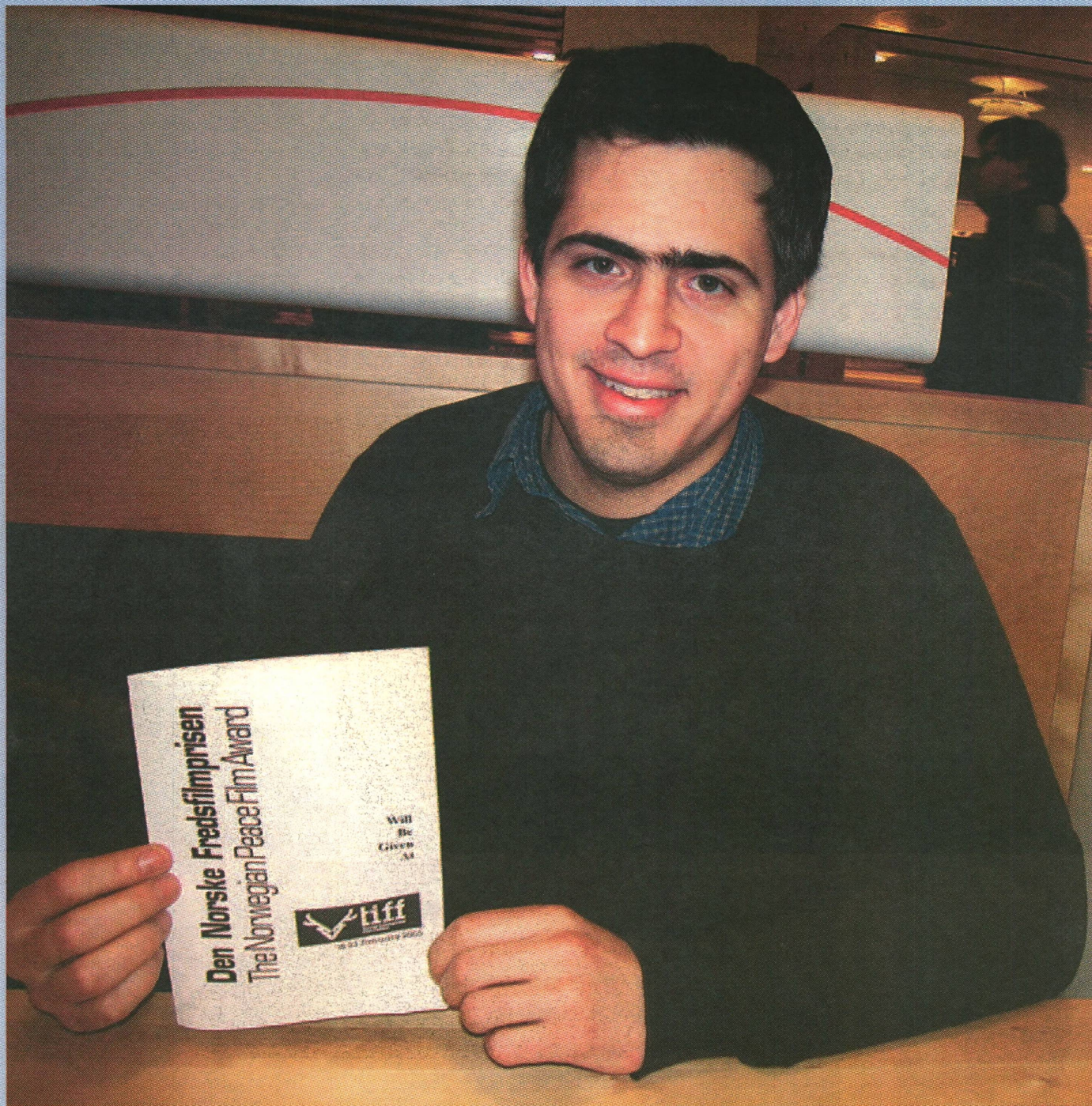
Glem at kakestykkene koster 44 kroner i kaféen. Og at to kneipskiver med revet ost koster, vent litt, 98 kroner. Joda, 98 kroner. (Jeg måtte studere menyen inngående for å forstå at det virkelig var prisen. Jeg kunne ikke skjønne hva det tallet var. Kunne det være en slags kode? Et årstall?) Det kan vi muligens leve med. Rema 1000 er jo tross alt rett borte i gata.

Forrige uke var jeg på Fokus for å se Woody Allens siste film, *Melinda og Melinda*, sammen med kjæreste og venner. Alt gikk bra en god stund. dvs. helt til reklamen var ferdig. Kinomørket senket seg. Og det forble mørkt. De andre kinogjengerene antok nok som jeg at feilen ville bli rettet og filmen satt igang, så vi ventet. Men etter flere minutter i mørket gikk en av kundene for å si fra om det inntrufne og innen kort tid var filmen igang. Ute av fokus. Det er ubehagelig å se en film hvor bildet er uskarpt, så etter å ha gitt kinobetjeningen vel 10 minutter for å rette opp feilen, gikk jeg for å si fra. Jeg fikk forsikringer om at feilen skulle rettes opp. Så jeg satt meg tilbake i det behagelige kinosetet og ventet på å få filmen tilbake i skarpt fokus. Og ventet. Og ventet. Og da rulleteksten kom hadde fortsatt ingen tatt kundene på alvor og gjort noe.

Venner har fortalt om lignede opplevelser på nye Fokus. Gode rutiner ser ut til å mangle. Men kinoen skal ha ros for å ha ordnet opp på en ryddig og fin måte da vi forklarte hva som hadde skjedd ved neste kinobesøk. Gratisbilletter ble umiddelbart utlevert.

Så la oss avskrive dette på kontoen for innkjøringsvansker. Og satse på at Fokus blir Norges beste kino en dag.

Tekst CHRISTIAN GREVSTAD

FREDSFILMPRIS: Jurymedlem og fredsstudent Alberto Valiente Thoresen tror ikke nødvendigvis at vold i film må være en negativ ting.

Film og fred i fokus - igjen

Fredsstudentene ved UiTø vil stimulere filmbransjen til å se på fred som et viktig tema. Fredsfilmprisen deles ut i år for andre gang på Tromsø internasjonale filmfestival (TIFF).

Tekst og foto ANDREAS MYRVOLD

Det er Fredsfilmprisfondet som står bak prisutdelingen, og fondet er et samarbeid mellom Filmfestivalen, Studentnettverk for fred og Senter for fredsstudier ved universitetet i Tromsø. Fondet vil gi vinneren distribusjonsstøtte, slik at den kan bli vist på norske kinoer.

Solid jury

Juryen består av fem personer: en filmkritiker, en filmskaper, en fredsstudent en fredsforsker og en samfunnsengasjert person. På årets festival er det tidligere festivalsjef Ola Lund Renøker, regissør Margreth

Olin, fredsstudent Alberto Valiente Thoresen, professor Michael Shapiro og Eva Gran fra FN-sambandet som skal kåre en vinner.

– Mange filmfestivaler har et spesielt fokus. Når man på en norsk festival velger å legge en fredspris inn i en festival er det bra. Det tyder på at det er en oppegående festival som har festet blikket framover, siden det tar noen år å etablere en tradisjon, sier forteller Olin til *Utopia*.

Hennes filmer, *Dej mjuke hendane* og *Kroppen min*, har vært vist på filmfestivaler i henholdsvis 30 og 60 land, og hun kan fortelle at dette med filmpriser er ganske vanlig. Selv har hun vunnet en rekke priser for begge de nevnte filmene.

Det tar tid å opparbeide anerkjennelse for slike priser, likevel tror ikke Olin det er forgyves å jobbe for å få til dette. Selv har hun vist at mediet kan brukes som et effektivt virkemiddel på den offentlige arena. Hennes nyeste film *Ungdommens råskap* har skapt til dels sterk debatt rundt kvaliteten på skolevesenet.

– Publikum har begynt å oppdage

at det lages kritiske filmer, som for eksempel Michael Moores *Fahrenheit 9/11*. Er det noe vi trenger i vår tid er det filmskaperne som bruker film til folkeopplysning, kommenterer hun.

En motvekt

Men hva er egentlig en fredsfilm kan man spørre seg? Klaus Melf og Mari Gakkestad er studenter på fredsstudiet, og har gjort seg opp noen tanker om det.

– Film er et viktig medium for meningsdannelse. Nå er det fokus på vold og vi vil skape en motvekt til det. Det å få folk til å reflektere over vold i film og belønne de filmene som inspirerer til det, samt å stimulere folk i filmbransjen til å se på fred som et viktig tema, sier Melf.

Hva har dere imot voldsfilm?

– Grensene utviskes mellom hva som er realitet og virkelighet. Ta for eksempel *Titanic* eller *Black Hawk Down*. Vi vet aldri hva som har skjedd nå som vi har sett en film om det. Historien blir monopolisert av en fremstilling, kommenterer Melf. *Men hva med voldsfilm som ikke tar*

Ligger det i stjernene?

Det er kvalitetskontroll på matvarer og hvitevarer. Men hva med horoskopene som florerer fritt i media – funker de? Utopia tok stikkprøver.

Tekst STEINBUKK-84, TVILLING-82 OG KREPS-73
Illustrasjon INGVILD BUHAUG

Krepsen

22/6 – 22/7

- Nordlys – "Få et mer hyggelig hjem å gå til! Det råder harmoni i nære forhold. Familien er viktig for deg".
– Hvordan skal man bare plutselig få seg et hyggeligere hjem sånn plutselig? Kanskje rydding og vasking av hybel hjelper. Broren min bor her, men resten bor lengre sør i landet. Telefon er et fint kommunikasjonsmiddel. Så ja, familien er viktig. Men burde ikke det gjelde folk flest uansett stjernetegn og annet vissvass?

- VG – "Selv om dovenskap ikke hører hjemme nå, så vil det å sette i gang i med tusen gjøremål i høyt tempo fort slite deg ut. Derimot er det fint å gjøre noe for trivselen, både hjemme og ute. Kanskje du finner noe interessant på handleturen? Dagens motto: Sommeren er både noe å se fram til og tilbake på".
– Sommer? Nå? I januar? ikke tenkt så mye på

det, nei. Har vært syk i en periode og fått gjort lite, så tusen gjøremål akkurat nå er en ren nødvendighet. Filmfestival vil garantert gjøre noe for min trivsel.

- Bladet Tromsø – "Hjelp og samarbeid kommer kanskje ikke så lett som du hadde håpet, og du kan derfor få dårligere tid enn du hadde regnet med. Regn også med at avtaler kan bli utsatt eller droppet helt."
– Vel, har droppet flere av mine planer for dagen pga maratonskriving i dette intellektuelle tidsskrift. Og ja, tidsberegning er ikke mitt sterkeste felt.

- Konklusjon: Vel, noe kan stemme og noe stemmer ikke. Tilfeldige sammenraskede påstander må jo treffe på noen av og til. Nordlys er bare latterlig, de andre kan være mer fornøyet. Men horoskop til daglig? Nei, bryr meg ikke akkurat så mye om det. Vi som tror på en skaper setter ikke vår lit til

astrologer i høy grad. Men det er vel liten sammenheng mellom astrologi og avis/ukebladhoroskop?

Tvillingen

22/5 – 21/6

- Nordlys – "Du kan bli skuffet over noens manglende sjenerøsitet. Du føler at du ikke får din andel."
– Dårlige saker dette. Upersonlig og alt for generelt. Dagen var full av sjenerøsitet, oppmerksomhet og omsorg. Fikk min andel pluss litt til.

- VG – "Dette er ikke dagen for praktiske øvelser som er alt for avanserte. Ethvert forsøk på økonomiske saltmortale kan fort ende på ryggen. (...) Men med humor og underholdning kan du bare kjøre på. (...)"

- Kan si meg enig med den dårlige økonomien, dama i kontofonen var ikke noe hyggeligere enn i går: disponibelt beløp på konto er 304,78 kroner. Men lønningsdagen er rett rundt hjørnet. Dagen bød ikke på spesielt mange

praktiske utfordringer, middagen forble u-svidd. Dagen viste seg å bli av det særdeles sosiale slaget, noe en tvilling sjeldent har noe imot.

KK, nr.2- " Du formidler dine erotiske behov uten blygsel. Sjalousi og tabuer forsvinner (...) Når det regner på andres økonomi, drypper det på deg." og smile bredt! Men dette med andres økonomi henger ikke helt på greip. Det kan kanskje ha noe med lønningsdagen? Butikken jeg jobber i går godt, sjefen tjener penger ergo jeg får lønn...

- Konklusjon: Gøy å lese, men dette er ikke noe å legge opp dagen sin etter. Har fortsatt en viss tro på astrologien, men disse horoskopene er ikke noe tess. For generell og lite utfyllende.

Steinbukken

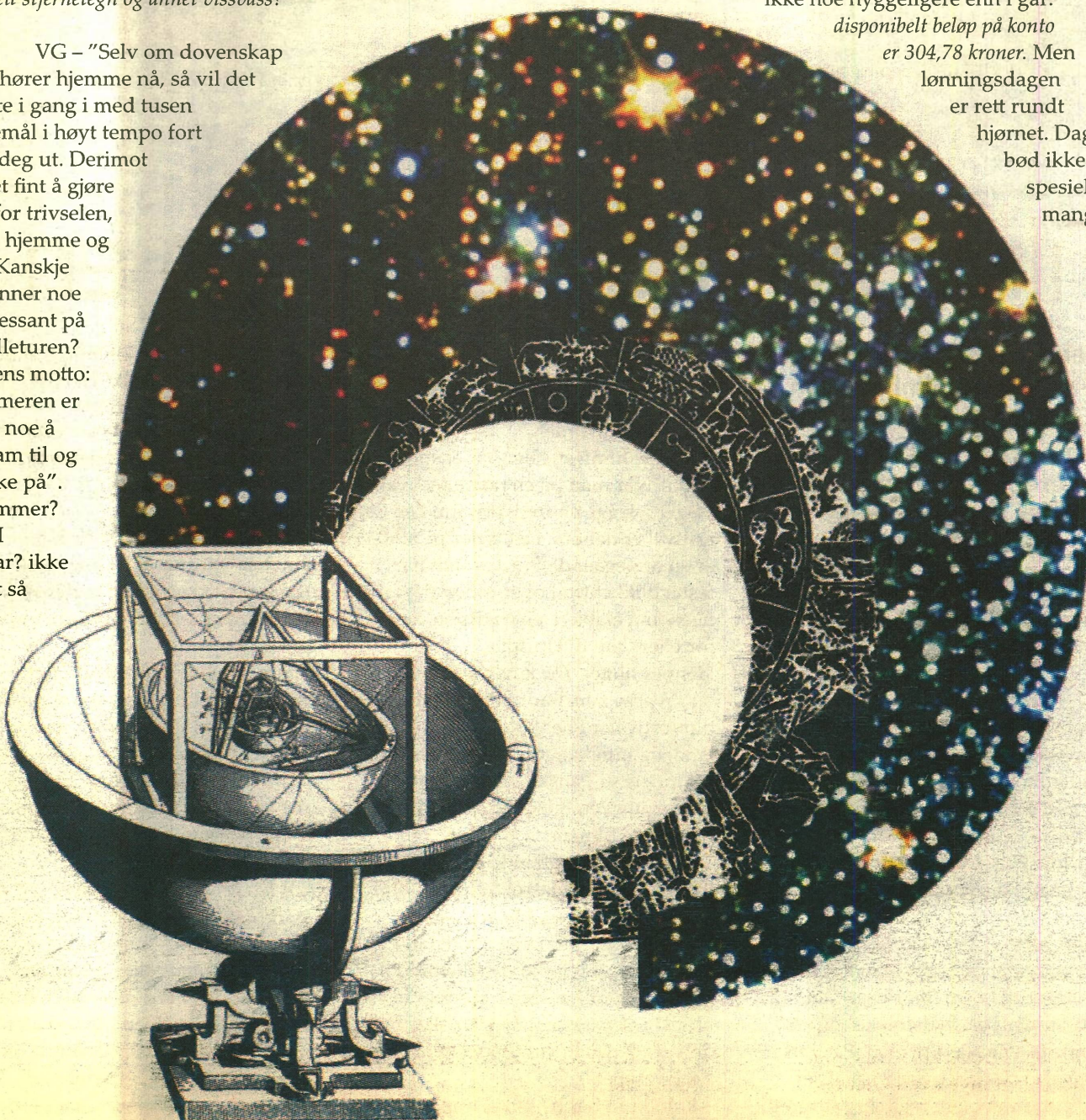
22/12 – 20/1

- Nordlys – "Du kan få en mulighet for forfremmelse i jobben. En tjenestereise eller et kurs er mulig."
– Absolutt ingen forfremmelse i jobben i dag. Jeg har fartet mye mellom byen og universitetet i dag, det er alt.

- VG – "Dette er en dag for handel, særlig av praktiske og dekorative ting til hjemmet. Du tar deg tid i butikken og kaster deg ikke automatisk over "supertilbudet". Kvalitet er viktig for deg, selv om det kanskje koster litt mer. Dagens motto: Livet er et umulig regnestykke."
– Jeg har ikke handlet noe i dag, det eneste jeg har kastet meg over er en Pizza Ristorante, en av de få frossenpizzaene for oss vegetarianere. Pizza Ristorante koster litt mer enn Grandiosa, og det finnes jo ikke kjøtt med positive kvaliteter.

- Bladet Tromsø – "Dagen vil inneholde et eller annet konkurranseelement, trolig i sammenheng med arbeid eller skole. Du vil helt sikkert være med på å kjempe i toppen, men bli ikke sur om du ikke vinner."
– Hvis kappløp med tiden gjelder som konkurranse så stemmer dette godt. Jeg kjemper sjelden i toppen.

- Konklusjon: Med en god porsjon velvilje stemmer disse horoskopene mer eller mindre. Uten en porsjon velvilje ville de aldri bestått min kvalitetskontroll.

Refleks(joner)

Reflekser er i skuddet, i alle størrelser og fasonger. Den som bare kunne få oppleve de naive barneår i dag, akk ja. Hvorfor i SVARTE fikk ikke jeg en refleks med borrelåsfunksjon?!

Tekst FRITHJOF EIDE
FJELDSTAD
III AGNIESZKA BRZYCKA

Hver dag møter du og jeg et syn som egentlig har kretset rundt i samfunnet over uminnelige tider. Jeg har bare ikke blitt så herlig klar over det før nå. Det har kanskje du?

Det forgyllende fellesskap

Et forgyllende syn av trygghet og ansvarlige samfunnsborgere flyr bokstavelig talt frem og tilbake rett foran nesen på oss! Et syn som beskjedent vitner om et aldri så lite opprør mot vår destruktive natur. Hva er det så da, som bidrar til denne unike følelsen av, hva skal man kalle det, *fellesskap*? Et fellesskap som dyrkes ved trygg fremkomst i samfunnet og en rungende overensstemmelse blant oss om at "Vi vil ikke dø på veiene!" og som gjenspeiler seg i billyktenes skarpe blikk. Ærede lesere: REFLEKSEN har kommet for å bli! Under krigen var det bindersene som

bandt folket sammen i den stille demonstrasjon mot tyskerne. Nå er det refleksens tur til å binde oss sammen, men en ny fiende har sneket seg inn, og den har vært blant oss lenge nok. Nemlig trafikken.

For alt jeg vet så er det muligens bare i Tromsø, men jeg kan med hånden på hjertet si at jeg har aldri sett maken til begeistring og omfavelse rundt det lille lyspunktet, som så elegant forlenger vår levealder i de mørke gater. Men det gir seg vel nesten selv at markedet for reflekser her i nord må virke gunstig for selv den middelmådige refleksrepresentant. Mørketid og speilglatte veier; det sender liksom refleksene opp i helt andre dimensjoner.

Reflekser i skuddet

Men til tross for at denne geniale sikkerhetsinstallasjonen ligger noe høyere oppe på pop-kurven i "Nordens Paris" enn andre steder i vårt vidstrakte land, så er den da vitterlig litt mer i skuddet, generelt, nå enn det den var for bare noen år tilbake i tid. Her har det nok vært en og annen luring på ferde og virvlet opp en liten storm i samfunnets sikkerhetssystemer. Onkel politi har sikkert blåst litt i fløyta, og for ikke å snakke om refleksdesignen, som ikke lenger er til å kjenne igjen, sammenlignet med for en 15-16 år tilbake. Her har kreative hoder åpenbart lagt mye kjærlighet ned i

arbeidet.

Jeg husker med gru tilbake til mine dager på sandkassestadiet, da den kjente og forhatte *refleksbrikken* med Sparebanken Sør-logo hang og slang, over hele kroppen virket det som. Bare jeg tok en liten spasertur og var i mine egne helt uskyldige barnetanker, så ble jeg snarlig avskåret fra de med et fiendtlig kompromissløst kakk over fingrene av det vemmelige dyret, som like gjerne kunne fungere som et representativt slagvåpen. Også den forbanna sikkerhetsnålen! Slik var altså min reflekshverdag. Bortsett fra da jeg fikk en brikke i bamsefasong. Da skulle jeg på død og liv bære den lille tingesten hvor enn jeg gikk. Den knuste etter kort tid.

Kult med reflekser

Men nå. Nå er de dager talte. Den som bare kunne få oppleve de naive barneår i dag, akk ja. Hvorfor i SVARTE fikk ikke jeg en refleks med borrelåsfunksjon?! Skoene mine hadde da borrelås. Hva var problemet? Det spiller uansett ingen rolle lenger, for som man sier: "Problem løst". Nå får vi gud hjelpe meg reflekser i alle størrelser og fasonger. Også så fantastisk kule de er! Kanskje ikke vestene. De blir litt voldsomme for meg. Jeg vil jo ikke bli voldtatt av reflekser heller. Bare en liten sånn "pass på" over armen eller rundt benet. Enkel å feste, enkel å løsne, det er min greie.

Spesielt sansen har jeg for den linjalformete refleksene, som i spenning venter på å bli slått mot for eksempel en arm. I det den treffer målet så slynger den seg (i ren refleks) brått rundt det, og vips, så sitter den der. Utrolig kjekt. Jeg vet ikke hva funksjonen kalles, men det er sikkert et eller annet fancy, amerikansk begrep. På norsk heter den sikkert noe sånt som "den sjølvutløysande refleksspinnen". Ganske catchy!

Veien til et tryggere liv

Vel, til alle dere uansvarlige fjols der ute som enda ikke har gått til anskaffelse av den superbe oppfinnelsen; hiv dere rundt, og grav gjerne godt ned i skuffer og inn i skap. Man kan aldri vite hvor de gamle refleksene gjemmer seg. Eller følg simpelthen strømmen, og kjøp den røffe og tøffe refleksene du så lenge har siklet etter i din nærmeste sportsforretning. Det kan muligens føles litt uvant å være så til de grader på display i begynnelsen, men dette er som alt annet, en vanesak. Hvis du lærer deg å elske refleksene skal du se at den også vil elske deg. Kanskje er disse lovprisende ord til et tryggere liv bare sprøyt og agurkpreik for deg, men gjør deg selv en tjeneste likevel; reflekter litt over det, da vel!

Støtter UKA-05

Universitetet doblet sin økonomiske støtte til arrangementet. Nå håper UKA styret at også studentene støtter studentfesten ved å rydde plass i kalenderen også før 15. april.

Tekst BENTE JENSEN

UKA styret er konstituert og er nå i full gang med planleggingen av studentfesten, men styret forteller at de trenger litt hjelp.

Trenger frivillige

– Det er alltid tung satsing på å få frivillige, sier Per-Arne Bjørklid, PR-sjefen for UKA-05, som sier at de trenger spesielt folk til markedsføring og grafisk design, revy og den praktiske gjennomføringen.

Men for noen passer frivillig innsats dårlig med eksamenslesing. Jusstudent Lena Johnsen (25) synes UKA-05 høres ut som et bra tiltak, men har ikke mulighet til å være frivillig.

– Nei, det er midt i eksamenslesing, og jeg har to jobber og har evig nok! sier hun.

Men som en fest ikke bare for, men også av studenter, har Bjørklid likevel tro på at studenter setter av noen timer til UKA-05 også før april.

Doblet støtte

Som en del av profileringa av studentbyen Tromsø, har Universitetet doblet sin økonomiske støtte fra sist det

UKA 03: Kaizers Orkester gjestet driv.

Foto: JON TERJE EITERÅ

ble arrangert i 2003.

– Det viser at universitetet har tro på oss, slår PR-sjefen fast og forteller videre at UKA-05 kommer til å ha et bredere fokus enn tidligere, med andre kulturelle arrangementer enn konserter som debatter, en barnedag, en bokdag og en "livsnyterhelg".

Og formålet?

– UKA-05 blir en anledning for å slappe av og slå ut håret, sier Tore Christensen, konsertansvarlig.

Lyst til å være frivillig? Kontakt UKA-05 leder: Tony Winkler, mobil: 976 85 444, e-post: molaug@student.uit.no

UKA-05: – Det er alltid tung satsing på å få frivillige, sier Per-Arne Bjørklid, PR-sjefen for UKA-05.

UKA-05

– UKA ble startet på Den 8. Dagen (i følge Tore Christensen).

– I motsetning til debut-Uka som blir arrangert i begynnelsen av hvert studieår, blir UKA arrangert annenhvert år.

– Gjennomsnittlig er ca 200 personer i sving fordelt på en rekke arbeidsoppgaver.

– UKA får utenom sponsorpenger og billettinntekter, støtte fra studentstyret, studenttinget og Universitetet.

– I 2003 var artistene og band som Kaizers Orkester Steve O, Gåte, Ralph Myerz, Ugress og Vidar Busk med på å pryde UKA.

– I tillegg har det vært Studentrevy og Livsnyterdag (-01).

Driv slipper vårprogrammet

Minor Majority på onsdag 20.januar. Nikkeby Lufthavn og The National Bank i februar og det japanske bandet Yumi Yumi i mars. Du kan se dem alle på scenen på driv i løpet av vårsemesteret.

Tekst BENTE JENSEN

Det er poprockbandet Minor Majority med Elias Jung som support, som får æren av å åpne vårprogrammet for driv på onsdag.

Vakre mennesker og en teddybjørn

Andre godbiter dette semesteret er Thee Mono Sapiens (onsdag 6. februar), Dadafon (16. februar) og The Beautiful People (torsdag 10. mars).

Et av vårens mest spennende band som ikke før har gjestet byen, er det japanske bandet Yumi Yumi som spiller onsdag 16.mars på Håkon scene. Bandet består av de to jentene Kaori (vokal og gitar)

og Yumi (vokal og bass) og teddybjørnen Bob (trommer), og sammen spiller de musikk som best kan beskrives som punkrock.

Tromsø Rock Battle

Nytt denne våren er at driv arrangerer Tromsø Rock Battle, der 16 lokale band og artister får muligheten til å konkurrere om en pengepremie til plateinnspilling og får tilbud om å holde releasekonserten sin på driv.

Det vil bli holdt fire innledende runder med fire band hver kveld. Den første går av stabelen torsdag 3. februar. Deretter blir det to semifinaler i april før vinneren kåres i finalen 12.mai.

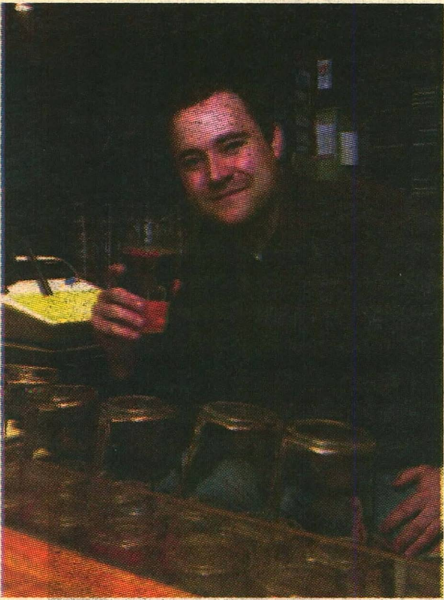
For de lokale musikkalentene: det er fortsatt mulig å melde seg på! Tross tittelen Tromsø Rock Battle, spiller det ikke så stor rolle hvilken sjanger bandet/artisten opererer innenfor.

– Men der er en fordel å gjøre egne låter, opplyser Dyrnes.

For påmelding, ta kontakt med Tony Winkler: mobil: 976 85 444, e-post: molaug@student.uit.no

YUMI YUMI: Kaori og Yumi og teddybjørnen Bob spiller på driv 16.mars.

JUBILERER: Innehaver Audun Gustavsen kan invitere til 5 års bursdag med El Caco og Nikkeby Lufthavn

Gratulerer med dagen!

Kaos feirer 5-årsjubileum. Da blir det fest.

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto ESPEN SANDBERG

Onsdag 19. januar feirer konsertstedet, fotballpuben og klubblokalet Kaos fem år. Kaos er et sted som samler mennesker med svært ulike interesser og musikksmak fra alle samfunnslag, men ikke nødvendigvis på de samme dagene. På mandager kan du være DJ, på tirsdager kan du opptre på jamsession, som oftest for stinn brakke. På onsdager og torsdager er det som regel konserter

og da ofte relatert til rock i alle ulike stilarter, fra Minor Majority til støy a la Lasse Marhaug.

– Jeg vil først og fremst at Kaos skal være en boltreplass for lokale musikere. Har de med seg en gitar, skal vi sørge for at den får lyd. Og så er det viktig å fange opp band som har potensiale til å bli store, sier innehaver og daglig leder Audun Gustavsen, og nevner Jim Stärk som eksempel på band som har spilt der før de slo igjennom.

I helgene er det ulike klubbkonsept med hip hop og elektronika og annen dansbar musikk med ulike DJs fra øverste hylle, som for eksempel Rune Lindbæk og DJ Abstract. Og så vises alt som måtte gå på tv av fotball på ulike kanaler. Gustavsen har vært med siden starten som medarbeider, men har drevet plassen halve tiden.

– Kaos er preget av en avslappet

stemning, der alle kan komme som de er og være seg selv, sier Gustavsen og legger til at hans oppgave er å være mest mulig til stede og sørge for at folk føler seg velkommen.

Men nå har Kaos bursdag og det må feires. Kaos sin gave til folket er konsert med lillestrømbandet El Caco. Kaos sin faste lydmann Gisle har fått i oppgave å varme opp med sitt band, Nikkeby Lufthavn. El Caco er et formidabelt liveband som blåste ørene våre rene sist gang de gjestet stedet. Hard riffbasert rock med hint av kaktus og ørken. Med platene *Viva* og *Solid Rest* og en mengde solide konserter har de skaffet seg et hengivent publikum, og med et nyinnspilt album i bagasjen (som riktignok ikke slippes før 7. mars), skal det ikke stå på låter å velge mellom for å gi folk en glimrende konsertopplevelse.

Hipp hipp hurra!

Quiz i gammel stil

Etter et semesters pause skal Helge Notø og Stig Johnsen igjen lede quizen, som starter opp 11.februar. – Vi kjører god gammel stil, sier Notø.

Tekst BENTE JENSEN
Foto JON TERJE EITERÅ

Ryktene har florert, men nå kan Kari Westergaard bekrefte det: Etter å holdt quizen i et semester skal hun og Hogne Lauksund gi seg.

Tidsklemme

– Kjempesynd, men noe måtte prioriteres vekk, forteller Westergaard, som har fire andre prosjekter på gang

(hun er DJ, fulltidsjobb og skal jobbe med UKA 05 og Buktafestivalen).

Hvordan synes du det gikk i høst med quizen?

– Til å begynne med så gikk det bra. Men så gikk vi på en liten smell da folk ble litt sure fordi de mente den ble for vanskelig. Men på finalen så virket det som om alle var fornøyde. Alt i alt gikk det kjempebra.

Men det var aldri et alternativ å slutte med quiz.

– Quizen er jo kjempeviktig, kommenterer Per-Arne Bjørkelid, PR-sjef på driv, som ringte til Helge Notø og Stig Johnsen, som startet opp quizen på driv for to år siden.

Helge og Stig tar over

– *“Det er på tide at noen andre tar over”, sa du til Utopia i høst – hvorfor forandret du og Stig mening?*

– Nei, tja, Kari og Hogne slutta og da driv kom og spurte om vi kunne lede quizen igjen, så sa vi ja. Det er jo morsomt og det var ingen andre til å

spiller sin form for bossa nova og annen latinamerikansk musikk på Rica Hall, torsdag 27. september. Med kremen av nordnorske jazzmusikere skal de få folk til å slippe seg løs i vinterkulda og få tankene til sydlige breddegrader.

To dager senere kommer Jon Balkes Batagraf til Kulturhuset. Jon Balke (tangenter, elektronikk) er kjent fra band som Jøkleba og Masqualero og har her fått med seg trompetisten Arve Henriksen (Veslefrekk, Supersilent) og perkusjonistene Kenneth Ekornes (Mari Boine Band), Ingar Zach, Helge Norbakken og Hans Skullerud. Et svært spennende møte mellom afrikanske rytmer og nordiske klanger. En aften i improvisasjonens navn og det loves et fyrverkeri av en konsert.

Stemmer i fokus

Onsdag 2. februar kommer TINGeLING til Teaterkafeen. Anført av sangeren Eldbjørg Raknes loves en konsert der bandmedlemmenes stemmer står i fokus. Lydmann Geir Østensjø står oppført som bandets femte medlem, så det lud og klangbehandling blir nok ikke mangelvare.

QUIZ: Notø og Johnsen er på plass med lure spørsmål fredag 11.februar på driv.

Foto: JON TERJE EITERÅ

ta over.

Har dere savna det?

– Savna det litt. Vi har lagd noen spørsmål i høst – det er en modus man ikke kommer ut av, ler Notø, som forsikrer at de skal holde standarden.

Noe du har lyst til å si til quiz-gjengerne?

– Det er enkelte som har ymtet frempå at det vil være fint om vi kom tilbake. Og det synes vi jo er veldig

hyggelig.

En av disse var Marit Martinsen, som er rådgiver på universitetet og fast medlem på quizlaget Yggdrasilianerne.

– Det er veldig bra at Helge og Stig tar over igjen, de har mer intelligente spørsmål om allmennkunnskap. Kari og Hognes quiz slo ikke helt an, sier hun.

Spennende jazzvår

Selv om der midt på vinteren har Tromsø Jazzklubb sluppet sitt vårprogram. Og som vanlig har de mye spennende å by på.

Tekst GLENN FAGERVIK

Vårens jazzklubbprogram har mest konserter på vinteren, når våren kommer er programmet nesten over. Vel, vi kan ikke styre den nordnorske vinteren, men heller glede oss over et program som også denne gang byr på mye variert innhold og utenfor begrepet jazz.

Sydlige breddegrader

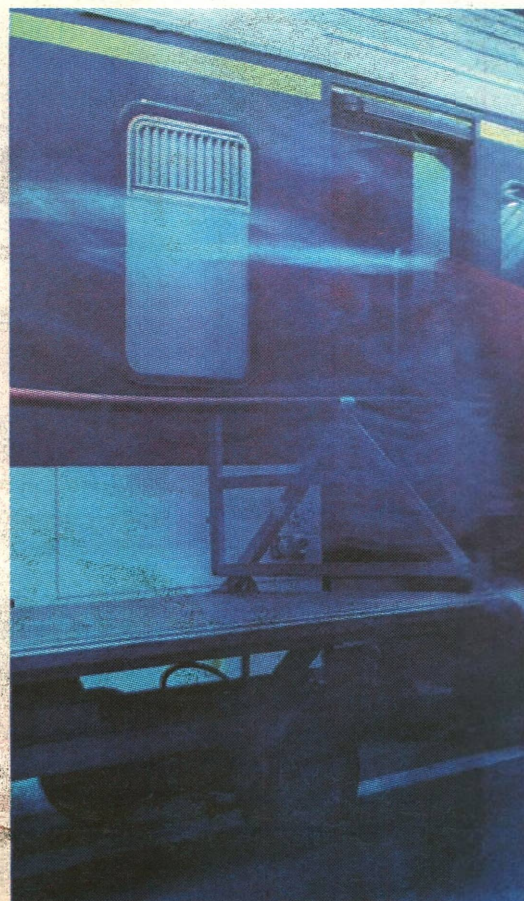
Nordlysfestivalen tar til i siste uka i januar og jazzklubben har fått innpass i festivalens program og presenterer to konserter: Bossa Nordpå med tromsøsangeren Marit Sandvik i spissen

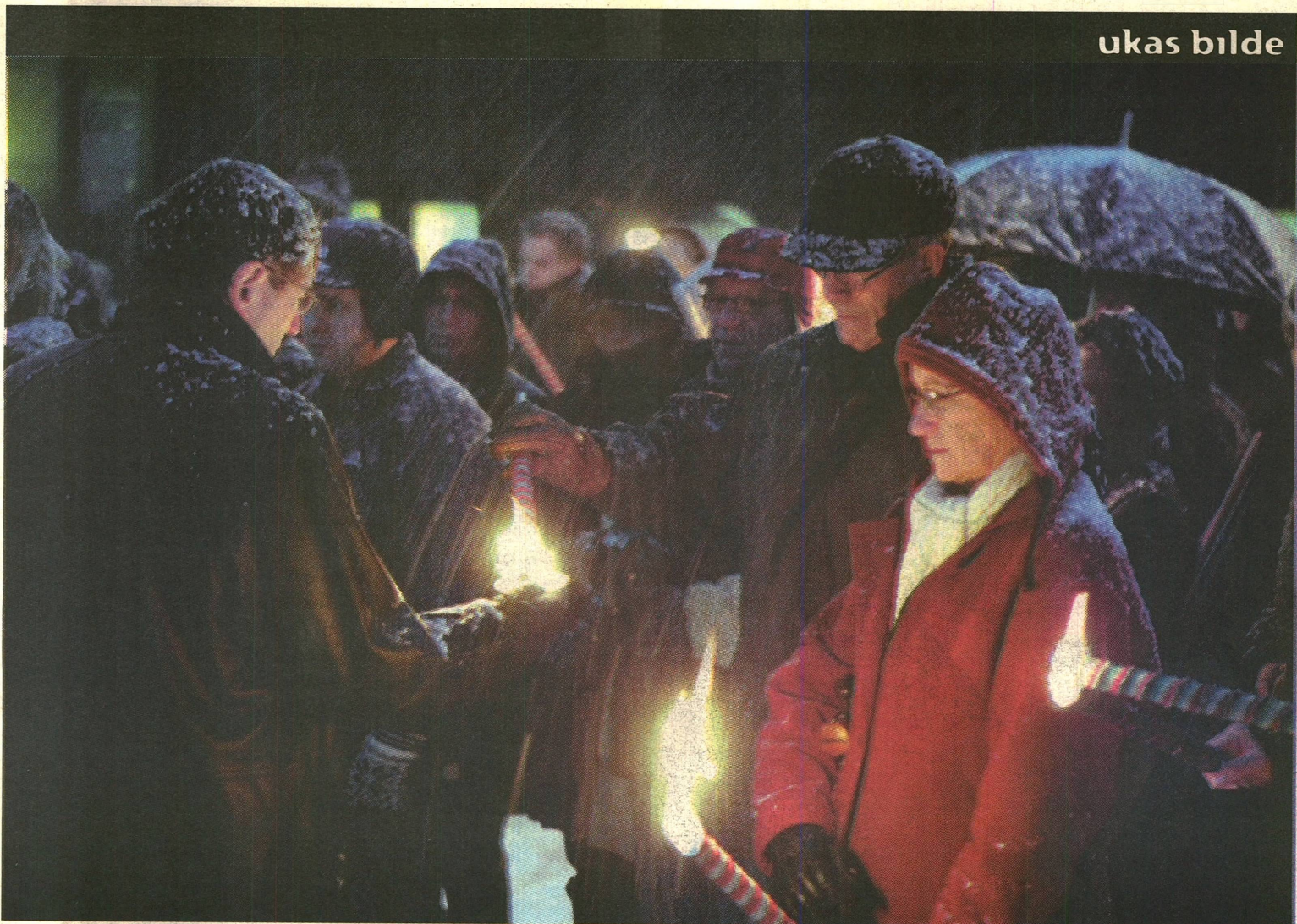
9. februar inntar Shining driv. Det er jazz av det litt mer harde og rocka slaget. Intenst, hardt og tendenser mot frijazz er ord som kan virke beskrivende for dette spennende bandet. Bassist Aslak Hartberg (nok mer kjent som rapper i Klovner i Kamp) og saxofonist Jørgen Munkebye (Damp, Ex-Jaga Jazzist) er vel den mest kjente halvdel av Shining.

Kvartett, Zappahyllest og storband

Ellers utover vinteren og våren kommer Maria Kannegård Trio, Ivar Antonsen Kvartett, Helge Lien Trio og et sammensatt prosjekt bestående av tromsømusikere som hyller Frank Zappa. Av mer internasjonale navn, som det alltid er på jazzklubbens program, er den svenske trombonisten og vokalist Nils Landgren et navn det stilles forventninger til. Han gjør et samarbeid med Tromsø Storband 7. mai.

Like før påske kommer det danske elleve mann store bandet Fredrik Lundin Overdrive til driv. Et band som blander blues, roots og jazz på sin egen måte. De gjorde suksess på sitt forrige tromsøbesøk for tre år siden og vil nok gjøre det igjen.

ukas bilde

Rektor Jarle Aarbakke minnes flomofrene i sørøst-Asia.

Foto: OLE- KRISTIAN S. LOSVIK

Flaggets by

Reisebrev

Tekst PERNILLE DELHI

Flaggene vaier fra vinduene i Firenze. Gule, røde og blå med skriften "Pace" (fred) i hvitt over hele flagget. "We, the People, are against the Bush agenda" står det på andre. Men symbolbruken insinuerer mer enn en stille protest mot USA og krigen i Irak. Firenze er nemlig den første byen i Italia som har tatt avstand fra Berlusconi, Italias president som eier og kontrollerer de største avisene og tv-stasjonene. Han er en selverklært hørepopulist og partiet han leder heter "Forza Italia!" (heia italia!) og navnet vitner mer om en fotballklubb enn et politisk parti. I desember 2004 ble han frikjent for en grov korrupsjonsanklage fordi saken var blitt foreldet. Det begynner å bygge seg opp en irritasjon i det italienske folket. En irritasjon som har fått sitt utløp i Firenze.

– Andre store byer har tatt etter oss, forteller Paolo, sosiologstudent på byens universitet, som stolt

symboliserer sin protest med et flagg ut av vinduet i den lille leiligheten.

Men viktigere enn flagget ut av vinduet er likevel 7. januar. Datoen som italienske jenter og kvinner har snakket om i mange uker nå. Nå er det blitt gjennomgått. Hvor de skal slå til først, hvor mye penger de kan ha med er blitt heftig diskutert, og spørsmålet om de skal skulke skolen den dagen, er enstemmig blitt vedtatt i byens venninnegjenger. 7. januar er nemlig dagen årets januarsalg begynner. Paolos kjæreste, Carla, har for lengst vært og kikket så hun vet hvor hun skal slå til først. Gucci, Prada, Dior – på rekke og rad ligger de her og stjeler oppmerksomhet fra elegante italienske jenter.

– De er som gribber, sier Paolo, ser på sin kjære og ler. Køene ut av butikken er på ti meter allerede en time for de åpner. Du skulle sett dem, de er helt gale.

– Mote er jo viktig da, sier Carla. Klær skaper folk vet du! Du er jo i Italia.

Det går mot vår i Italia, og turismen preger enda ikke byen slik den kommer til å gjøre om noen måneder. Det er enda ikke så mange blonde, skandinaviske jenter for de italienske "papegøene" som de kalles, og rope etter.

– Ciao bella, roper en italiensk gateselger etter meg når jeg går forbi. Jeg har for lengst lært meg hvordan man skal håndtere papegøene.

Firenze, den svært historiske

byen med den tunge kulturelle arven, forseget med mesterverk av Michelangelo og Da Vinci, forbereder seg på å gå ut av vinterdvalen. Det er ikke mye turister her på denne tiden av året. Noen langveisfarende fra Sør Amerika, for ikke å glemme de obligatoriske japanerne som står med høyteknologiske kameraer foran enhver kjent kirke, dukker dog opp fra tid til annen. For den lokale bakeren på hjørnet, for alle de som selger gull på Ponte Vecchio, for for alle hoteller og pensjonater og ikke minst for kommunen Firenze, er turismen veldig, veldig viktig. Like så sant som at våren etterhvert blir til sommer, og temperaturen blir høyere og høyere, vil mengden turister øke parallelt. Det er ingenting som tilsier at det i år vil være noen nedgang av besøkende til Toscanas hovedstad. Dette er mye på grunn av amerikanske Dan Brown. Mannen som skrev Da Vinci koden. Mannen som har fått tusen på tusen av mennesker til på nytt og fatte interesse for de gamle mesternes verker. Det er ikke bare Paris og Louvre som, takket være Dan Brown får nyte godt av suksessen. Leonardo bodde deler av sitt liv i Firenze og det har satt sitt preg på byen. Firenze våkner til liv igjen etter vinteren og går sakte og sikkert mot vår.

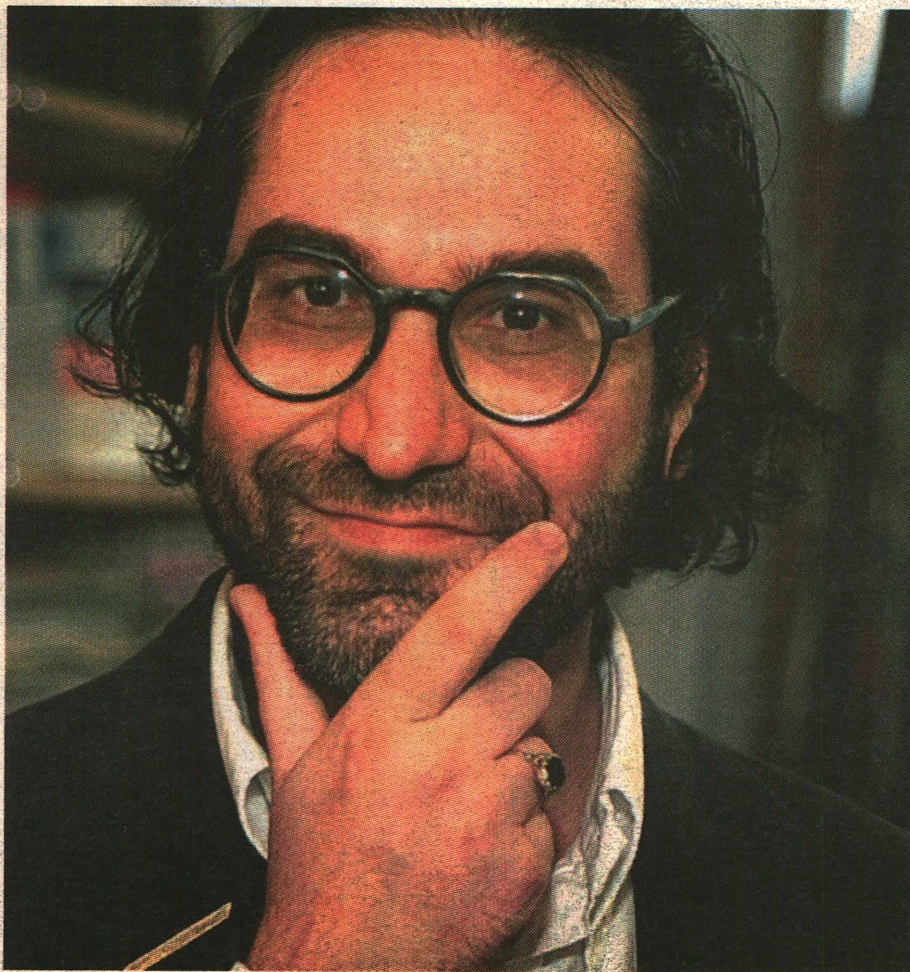

Åshild Spikkeland, Praktisk Estetisk lærarutdanning – Å eta mindre sukker fordi eg blir så trøytt og ukonsentrert av det.

SKILD GJERSTAD

My cinema experience

In this column students and employees of the University of Tromsø tell about their ultimate cinema experience.

What pushed human beings to what they are now? 2001: A Space Odyssey was the movie that got Bruno Laeng, førsteamanuensis in psychology, talking.

Tekst JOEP AARTS
Foto UITØ

– “Stanley, you make me dream.” Those were the words in a telegram from the great Italian filmdirector Fellini to Stanley Kubrick after the release of *2001: A space odyssey*, explains Bruno Laeng, førsteamanuensis in psychology. In 1969 his father took him (as a 9 year-old) and his elder brother to see this movie in Bologna. It still stands as Bruno’s ultimate cinematic experience.

In his opinion a movie is good when it makes you talk. After the film he had long discussions with his father and brother. The film, an allegory of evolution, raises a lot of questions and

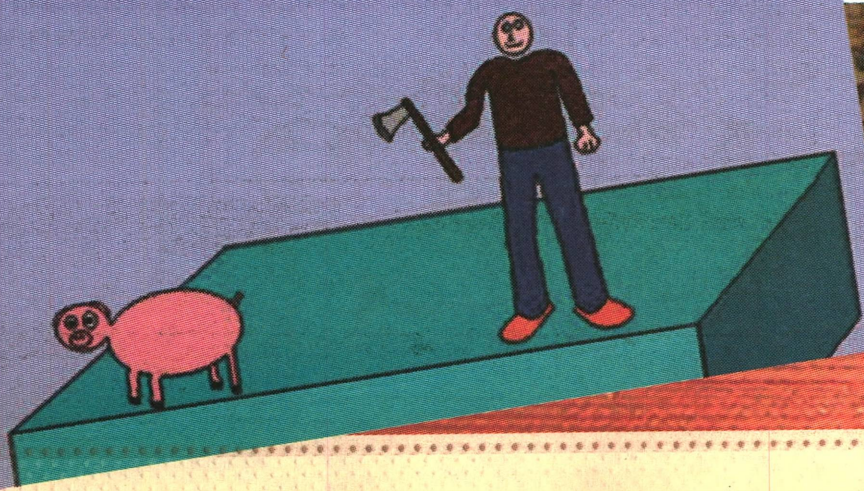
was ahead of its time. What pushed human beings to what they are now?

– Here the black monolith in the beginning of the film plays an important role, says Bruno. Is it a representation of God, divine intervention? The coexisting perspectives (darwinistic views, religious motives) make the movie fascinating. Bruno stresses the question of self-defence against members of your own species as central in the beginning of the film. Social pressure pushed man further in evolution, not natural environment.

– Cinema at its highest, the most intense visual experience!, acclaims Bruno drawing parallels to psychology, philosophy and other landmarks in the history of film for half an hour. This movie tops the list over scientists’ most favorite movies, so every student with self-respect should run and see it.

Manøvers Meningsløse Maleri

Geran Føttkøyv - Vår tids fremste spekkhogger...

AbVia

Utopia om 1 år:

Etter å ha lest Utopias matspalte har en flokk juss-studenter begynt å trene opp noen gjøkunger til å fly rundt på universitetsområdet og servere suppe til de andre juss-studentene.

Fem i klemma om 3 år:

Hva er årets nyttårsforsetter?
– Jeg skal lage pappmasje med ungene mine, også planlegger vi et lengre opphold i Minsk. Også skal jeg slutte å røyke, sier Kusk Brautlie (29), lærerstudent.

Utopia om 24 år:

Av de seks russlandsstudentene som dro til Arkhangelsk januar 2005 har to av de fremdeles ikke vendt tilbake. Krale Birovima Henseur og Trond Sjugurd Balle er midt i avslutningsfasen av å lage 22 nye kasusformer til det russiske språket.

Hørt på deksen:

– Espen er vegetarianer!
– Ja, hvorfor er han egentlig det? Eller, det er jo mange gode grunner til det, men....

5 i klemma Kva er ditt nyttårsforsett

Remi Kristiansen, Sosial pedagogikk, ALU
– Eg vil trenna regelmessig og unngå skippertak i oppussing av huset i året som kjem. Dessutan skal eg lesa mykje faglitteratur.

Rasmus Christensen, Arktisk Naturbruk
– Eg har ikkje noko forsett, fordi eg ikkje synes nyåret er noko høgtid. Det er som alle andre dagar i året.

Eva Andreassen, Farmasi
– Lesa meir, trenna meir, drikkja meir, vera meir i lag med vener. Eg satsar på å starta slik, og fullføra i same stil.

Anders Ahlquist, Sjukepleie
– Eg har slutta å snusa. Eg sag ingen grunn til å fortsetja, fem år med bul på overleppa er nok!

Tekst og fot

Fritt fram om film

Skal en film utfordre eller underholde? Utopia spurte mannen som mener Flåklypa Grand Prix er tidenes norske film og som ikke har gått glipp av èn eneste filmfestival i Tromsø – filmkritiker Per Haddal.

Tekst CHRISTIAN GREVSTAD

Hvordan startet din karriere som filmkritiker?

– Jeg holdt på med engelsk hovedfag da en kollega anbefalte meg å prøve meg på filmkritikk. Jeg skrev filmjournalistikk for *Vårt Land* en periode, før jeg ble ansatt i *Aftenposten*, hvor jeg har jobbet siden. Senere ble jeg blant annet leder for Norsk filmkritikerlag.

Og din interesse for film?

– Jeg tilhører jo den generasjonen som ble oppfostret på de konforme sjangerfilmene på 50-tallet, men det var først på 60-tallet med Jean-Luc Godard og Francois Truffaut og den franske nye bølgen at filmens potensiale kom mer til sin rett. For min egen del var Ingmar Bergman en hovedinspirasjon når det gjelder verdien av et dypere og mer meningsfullt filmatisk uttrykk.

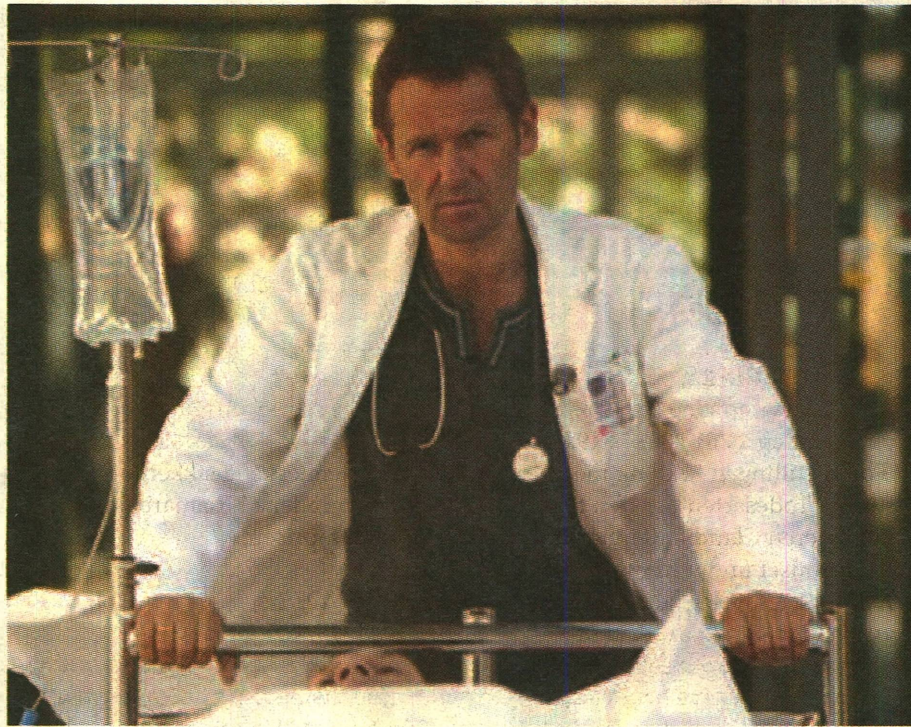
Finnes det noen ideer som danner en form for grunnpillår i ditt filmsyn?

– Først og fremst auteur-teorien om at det ligger en samlende bevissthet bak et filmverk, og at dette er regissøren. Dette vil være synlig i stiltrekk som går igjen gjennom hele regissørens filmografi. Samtidig vil man kunne se endringer og utvikling av regissørens språk. Slike filmskapere er ofte i stand til å skape et selvstendig univers i sine filmer, hvor de gjerne både utfordrer og underholder på en og samme tid.

Hva synes du er viktigst? At seeren blir utfordret eller underholdt?

– Det ene utelukker jo ikke det andre, men generelt setter jeg stor pris på en filmskaper som kan være en katalysator for nye tanker omkring nye sammenhenger. Underholdning får vi stort sett i bøtter og spann likevel. Men det er jo spesielt artig når de to kan kombineres.

Eksempler?

EN FOLKEFIENDE: Per Haddal er veldig spent på hva Erik Skjoldbjærg får til med denne filmen.

– Ja, f.eks. Woody Allens siste film, *Melinda og Melinda*. Det er jo en av mannens mest underholdende filmer på lenge, mens han samtidig får sagt en hel masse. Ellers synes jeg Clint Eastwood er en undervurdert regissør. Han er ikke bare en enkel cowboy, men en av våre mest disiplinerte historiefortellere.

Er det historien som er det viktigste for deg, eller det filmatiske?

– Det er jo nesten ingen eksperimentelle filmskapere i dag, som ikke forteller historier. Skal du nå ut til et bredt publikum så er du nødt til å fortelle historier. Hvis du kan fortelle en historie og samtidig si noe vesentlig, så er jo det en god ting.

Hvilke filmskapere er det du beundrer, foruten dem du allerede har nevnt?

– Billy Wilder, Tarkovsky, Kurosawa, Jim Jarmusch, Kubrick.. Det er en lang liste.. Francis Ford Coppola, Martin Scorsese...

*Hvordan synes du Coppola (*Gudfaren*) og Scorsese (*Taxi Driver*) klarer seg idag sammenlignet med tidligere?*

– Coppola har vel ikke gjort så mye de siste årene, men Scorsese synes jeg fortsatt er på høyden. Jeg gleder meg virkelig til å se *The Aviator* på TIFF, den skal være virkelig briljant.

Noen andre filmer du gleder deg til å se på TIFF?

– Jeg er veldig spent på hva Erik Skjoldbjærg får til med *En Folkefiende*. Også Sara Johnsons *Vinterkyss*. Ellers synes jeg programmet ser meget bra ut. Jeg gleder meg til å få sett en del av de filmene som kinoene ikke vil at vi skal se..

Hva synes du om festivalen?

– Veldig bra. Ikke bare filmutvalget, som bare har blitt bedre, men man har også klart å få flere store navn til festivalen. For ikke å snakke om alle seminarer og aktivitetene. Det har blitt et skikkelig kulturarrangement.

Du skal delta i et panel som skal diskutere norsk film under festivalen. Hva synes du om norsk film i dag?

– Jeg er meget optimistisk med tanke på norsk films fremtid. Man er i ferd med å utvikle kompetanse på historiefortelling, og slik får man folk til å besøke kinoene. Folk som Knut Erik Jensen og Bent Hamer skal ha mye av æren for at besøkstallene begynte å stige igjen i Norge. I neste omgang kan man så bygge videre og begynne å bryte de reglene som man nå er i ferd med å mestre.

Sidespor

Bente Jensen

kultur@utopia.no

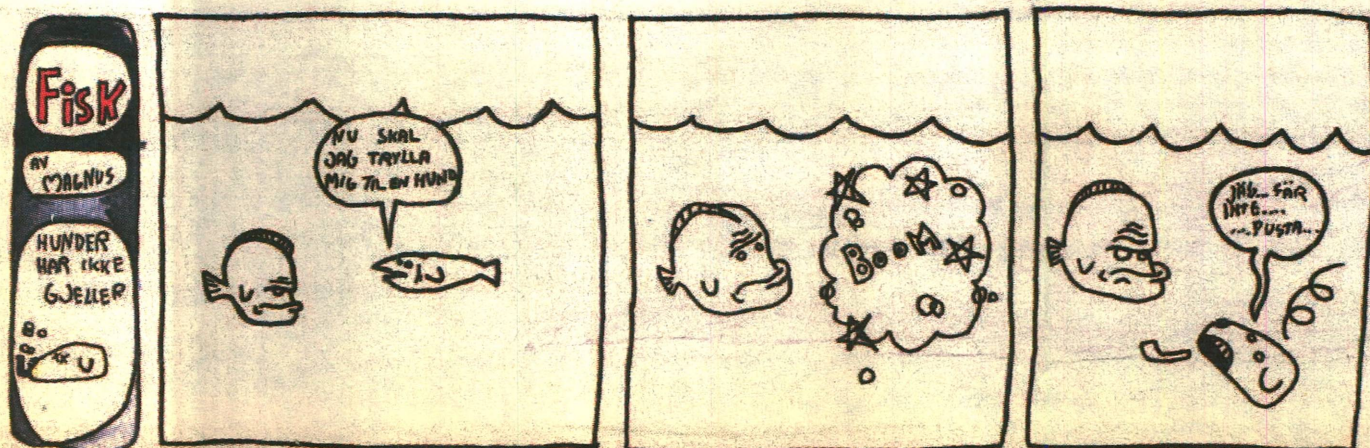
Det lignet litt på en moderne versjon av matkøene under krigen som jeg så i min ungdomsskoles historiebok. Men det var ikke brød de var sultne på, menneskene utenfor Fokus sist fredag. Hva i svarte er det som gjør at over 12 000 billetter til TIFF ble revet bort knapt et døgn etter at billettsalget åpnet?

Det er bare film. TIFF er jo bare en filmfestival. Eller?

Kanskje noen vil kalle det virkelighetsflukt når titusener av mennesker forskanser seg inne i kinosalene med popcornet sitt denne uka. Men det skal være godt gjort å flykte fra virkeligheten når uansett hva du ser på skjermen, i en eller annen form, representerer en virkelighetsoppfatning.

Vi kjenner oppskriften til Hollywood filmene. Det finnes nesten alltid en helt og en skurk, vold er ofte løsningen, individet triumferer over systemet og den heteroseksuelle kjærligheten overvinner alt. Ofte er filmene så beregnelig at vi kaller de dårlige, noen ganger er det så godt utført at vi ler, gråter eller i hvert fall husker filmen. Bare en gang i blant utfordres denne malen og får folk til å diskutere og avisene til å skrive.

Det bra med TIFF er at festivalen har som mål å vise alternative filmer, og derfor alternative virkelighetsoppfatninger, for et større publikum. At salget fikk en slik kanonstart, vitner om at det er et marked for det. Det er ikke "bare en filmfestival"; selv sammenlignet med andre filmfestivaler i Norge, som filmfestivalen i Bergen der det satses mer på mainstream filmer, er TIFF kjent for sitt fokus på nettopp smale filmer. Dette målet får konkrete uttrykk gjennom fokuset på Sverige og Film fra Nord, men kanskje spesielt med Filmfredsprisen, som deles ut til en film som på en eller annen måte viser alternativer til voldelige løsninger på konflikter på mikro eller makronivå. Virkeligheten serveres ikke i anførselstegn, det er bare at den er for altomfattende til å bli fanget inn i en kameralinse. Filmens makt og popularitet ligger i dens evne til å bevege publikum, enten det er dokumentar eller fiksjon. Og mens du sitter der i mørket og stirrer på lerret, er det høyst virkelige tanker og følelser som virvles opp i deg. Klarer ikke filmen det, er det en dårlig film. Og skal du på TIFF blir det ikke festival før du har sett et par i begge kategorier. Så finn en mørk kinosal, synk ned i setet og la deg forføre inn i en alternativ filmverden. Det skal jeg. Hvis det er noen billetter igjen, da.

Konsserter

Onsdag 19.01

El Caco

Kaos, kl 22.00. Nikkeby Lufthavn løfter stemninga, men pass på så du ikke letter helt, El Caco er Kaos 5-års gave til kveldens gjester.

Torsdag 20.01

Minor Majority

Driv, kl 21.00. Up for it again? Minor Majority spiller sine vakre og melodiose triller på driv, Elias Jung drar det hele igang.

Tirsdag 25.01

Iceman

Universitetsplassen, kl 20:00 - GRATIS Ut på tur, aldri sur. Terje Isungset fremfører musikk på isinstrumenter ute i det fri. På med scooterdress og møt opp.

Onsdag 26.01

Tromsø Salsaorkester

driv

Torsdag 27.01

Tango for to

driv

Film

Tromsø Internasjonale Film Festival

Så braker det løs igjen. 150 pressefolk, 150 frivillige, 110 filmer, 6 dager med 6 visningsseder. Let the games begin!

Tirsdag 18.01

Åpningsfilm

"En folkefiende" - Erik Skjoldberg

(Norge, Tromsø)

TV - Kjendisen (Jørgen

Langhelle) flytter hjem for å starte

kildevannsbudrift sammen med sin

bror (Sven Nordin) Tapperiet gir

bygda nytt liv og håp. Det blir tatt

prøver av vannet som viser ulovlige

mengder med plantemiddel. Historien

er basert på et teaterstykke av Henrik

Ibsen fra 1882, filmen har beholdt

original tittel. Handlingen er flyttet

inn i vår tid men originalhistoriens

dramafikk er intakt.

Lørdag 22.01

Avslutningsfilm

"Så som i himmelen/ As in heaven"

- Kay Pollak (Sverige)

Den internasjonale dirigenten blir

tvunget til å trappe ned av sykdom og

flytter hjem til barndomsbygda. Det

tar ikke lang tid før det lokale koret

får snusen i dette og ber han om råd.

Etter dette forandrer alt seg. Film om

felleskap, menneskelig utvikling og

det å gi slipp på frykt.

Utstillinger

Fotoutstilling

Kulturhuset, tirsdag 18.01 2005 kl 19:

00 - mandag 24.01 2005 kl 19:00

Fotoutstillingen "Killing me

softly - Todesarten" av den tyske

kunstneren Claudia Reinhardt vises på

Kulturhuset under filmfestivalen.

Hun iscenesatt seg selv i rollen som

kvinnelig selvmorder som har tatt

selvmord. Kunstneren ønsker ikke

å reproducere selve hendelsen,

men undersøker myten rundt disse

kvinneres død.

Kunstutstilling

Nordnorsk kunstmuseum, t.o.m 28.03

2005

Voyage pittoresque - Reiseskildringer

fra nord. Trekk inn fra Tromsøs

sure vintergater og hvil øynene på

denne nye, flotte utstillinga, der du

blandt annet finner det omtalte bilde

Læstadius preker for samene.

Diverse

Årets første støtte fra Lånekassen er kommet, så kom deg ut og finn på noe gøy før fornuft og regninger kommer og tar deg!

Torsdag 20.01

Grunnkurs Salsa

Swingeriet, Storg. 104 (ved Veita), kl

19:30

På boka med julesmaka og lær noe

spennende samtidig.

Fredag 21.01

Film quiz

driv, kl. 18:00 - 21:00

Norsk åpent mesterskap. maks

fem per. lag, 100 kr. avgift. Kjøp

spørsmålsark og svar det dere er god

for. To beste lag går til finalen samme

kveld på Haakon scene. STORE

premier til vinner laget.

Lørdags- universitetet

Lørdag 22.01

driv, kl 13:00

Gunnhild Hoogensen fra institutt

for statsvitenskap foreleser

om "Menneskelig sikkerhet i

nordområdene" i samarbeid med

fredsfilmprisen.

Lørdag 29.01

driv, kl 13:00

Beate Søholt Lupton fra Institutt for

samfunnsmedisin, UiTø, foreleser

om temaet "Helse og «Det gode liv i

Finnmark»".

Lørdag 29.01

Jon Balke Batagraf

Kulturhuset, kl. 19:00

Afrikanske rytmer og nordisk

improvisasjon i skjøn forening.

Teater

Tirsdag 25.01

Skråninga

Lillescenen, Kulturhuset

Tirsdag 25.01, kl 19:30 - lørdag 29.01,

kl 19:30 -

Skråninga av Carl Frode Tiller

er et samarbeidsprosjekt mellom

Hålogaland Teater, Nomade

produksjoner, Agder Teater og Det

Norske Teatret.

Torsdag 27.01

What The Butler Saw

Rådstua teaterhus kl 18:00 - søndag

30.01, kl 18:00 -

"What the Butler Saw" by Teater

Aksen, Tromsø Studentteateret: En

hysterisk sort komedie som utspillere seg på et psykiatrisk sykehus.

Lunsjkonsserter - Nordlys- festivalen

Onsdag 26.01

Messing Around

Teorifagbygget, UiTø, kl. 12:30 —

GRATIS

Torsdag 27.01

Tromsø kulturskoles storband

Teorifagbygget, UiTø, kl. 12:30 —

GRATIS

Fredag 28.01

Nasra Ali Omar, Gaute

Barlindhaug og Kolbjørn Lyslo

Teorifagbygget, UiTø, kl. 12:30 —

GRATIS

Nordlys- fesativalen

onsdag 26.01 - søndag 30.01

Tema for Nordlysfestivalen 2005 er

rytme og de ønsker å vise at det finnes

rytmer i all slags musikk. Fram med

kam og skje, la rytmene flomme!

Onsdag 26.01

Åpningsshow

Tromsø Havn/ Torghuken - GRATIS

Dirigent og perkusjonist Ole Hamre

gir oss et musikalsk dypdykk uten

sidestykk, dette må bare oppleves!

Jazzklubben

Torsdag 27.01

Bossa Nordpå

Rica Hall, kl. 21:30

Offisiell Cd- release ikveld av deres

første utgivelse. La kroppen få fenge

seg til seg til deres sensuelle bossa

nova.

Onsdag 2.02

Tingeling

Teaterkafeen, kl. 21:00 Elbjørg Raknes

med musikere, jazz med det lille

ekstra.

Messer og liturgier

Studentprest inntar Stille Rom hver

onsdag kl. 12.00, som for anledningen

omgjøres til liturgi- rom.

Utopia retter

I siste utgave av Utopia før jul (15/2004) greide vi dessverre å bytte om tekstene og bildene av Steinar Apeland og Tarald Sæstad. Vi beklager.

Mens vi venter på...

Nord-Norgebanen

ZUT

• NR. 12 • 20. OKTOBER 2004 • UKE 43 • 29. ÅRGANG

